

การกำกับภาพยนตร์สารคดี
เรื่อง “คนภูเก็ต 2544”
“PHUKET PEOPLE IN 2001”
THE DIRECTING OF DOCUMENTARY FILM

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา ภาพยนตร์และวีดิโอ ภาควิชานิเทศศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2544

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การกำกับภาพยนตร์สารคดี เรื่อง " คนภูเก็ต 2544 "

PHUKET PEOPLE IN 2001

THE DIRECTING OF DOCUMENTARY FILM

นางสาว ชื่นชนก วยวุฒิ

MISS CHUENCHANOK WAIYAWUT

รฟ.
๕ 592 17
2544

600162814

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 44933
วัน, เดือน, ปี 16 ส.ค. 2546

.b.....
.i.....

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาพยนตร์และวิดีโอ ภาควิชานิเทศศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6 119 704 44

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การกำกับภาพยนตร์สารคดี เรื่อง “คนภูเก็ต 2544”

PHUKET PEOPLE IN 2001

THE DIRECTING OF DOCUMENTARY FILM

ภาควิชาศิลปะการถ่ายภาพ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาพยนตร์และวิดีโอ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์..... วันที่ ๗ มิ.ย. ๕๔

(อาจารย์วีศักดิ์ รักใหม่)

หัวหน้าภาควิชา..... วันที่ ๗ มิ.ย. ๕๔

(อาจารย์วีศักดิ์ รักใหม่)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์

การกำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่อง คนภูเก็ต 2544

PEOPLE IN PHUKET 2001

: THE DIRECTING OF DOCUMENTARY FILM

ชื่อ

นางสาวชื่นชนก วิทยุฒิ

สาขาวิชา

ภาพยนตร์และวิดีโอ

ภาควิชา

นิเทศศิลป์

คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา

2544

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์วิศักดิ์ รักใหม่

บทคัดย่อ

โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ สิ่งใดที่ดีอยู่แล้ว เราก็ควรที่จะเก็บรักษามันไว้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้น้อยที่สุดแต่ในการเปลี่ยนแปลงเราก็ควรเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับเรามากที่สุด

ในด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของพวกเราเหมือนกันที่มีการสืบทอดต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบันได้นั้น แสดงให้เราได้เห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มีความควรแก่การเก็บรักษาเอาไว้ โลกกำลังเปลี่ยนแปลงไปทำให้วัฒนธรรมเหล่านี้จำเป็นต้องเปลี่ยนตามไปด้วยแต่จะเปลี่ยนไปอย่างไรนั้น จะดีเหมือนเดิม หรือถูกเปลี่ยนให้แย่งนั้นก็ขึ้นอยู่กับพวกเรานั่นเอง

การศึกษาโครงการศิลปนิพนธ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การศึกษาการกำกับภาพยนตร์สารคดีแนวสัจจะนิยม โดยทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ ควบคุมการผลิตตั้งแต่เริ่มจนสำเร็จเป็นชิ้นงาน ศึกษาการนำเสนอ เล่าเรื่องให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปพร้อมกับเรื่องราวที่แฝงด้วยแนวคิดที่เราต้องการถ่ายทอด โครงการนี้เป็นกรณีศึกษาคนภูเก็ตในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมบางอย่างที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลกที่เจริญขึ้นทุกวัน ความเจริญเหล่านี้กำลังรุกกล้าเข้ามาในวัฒนธรรมอันดั้งเดิมของคนท้องถิ่นภูเก็ต โดยนำมาถ่ายทอดผ่านความคิดเห็นของตัวละครผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดี ผลจากการศึกษาโครงการศิลปนิพนธ์นี้ แม้จะไม่ใช่ไปตามที่ตั้งใจไว้ในตอนแรก เนื่องจากสภาพดิน น้ำ อากาศไม่อำนวย และเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่ไม่ทราบก่อนล่วงหน้า รวมทั้งข้อบกพร่องในขั้นตอนของการถ่ายทำ การตัดต่อ ลำดับเรื่องราวไม่สามารถทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องราวได้เท่าที่ควร แต่การศึกษาโครงการศิลปนิพนธ์ครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าได้รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ไม่อาจคาดเดาได้ รวมทั้งฝึกการตัดสินใจที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็ดเดี่ยว อุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบมาจะกลายเป็นประสบการณ์ในการทำงานภาพยนตร์สารคดี เพื่อเป็นแนวทางต่อตัวข้าพเจ้าเอาในการทำงานด้านนี้ในอนาคตต่อไป

วิธีการค้นคว้า

1. ศึกษาข้อมูลการกำกับภาพยนตร์สารคดีจากภาคเอกสาร
2. หาภาพยนตร์สารคดีศึกษาเป็นตัวอย่าง
3. ศึกษาข้อมูลผู้เกิด , คนผู้เกิด, จากภาคเอกสาร และวิดีโอ
4. ลงพื้นที่ศึกษาวิถีชีวิตคนผู้เกิด
5. สัมภาษณ์ประธานวัฒนธรรม
6. สรุป – วิเคราะห์ข้อมูล และวัฒนธรรมคนผู้เกิดที่เลือกในการดำเนินเรื่อง
7. เขียนบทภาพยนตร์สารคดี
8. ถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี ในจังหวัดภูเก็ต
9. ตัดต่อเป็นภาพยนตร์สารคดี วิดีโอระบบเบต้าแคมความยาว 5 นาที
10. สรุปวิเคราะห์การทำงานเป็นภาคเอกสาร

สรุปผล

1. ไม่เข้าใจในประเด็นและเนื้อที่ต้องการเสนออย่างลึกซึ้งเพียงพอเนื่องจาก การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาเขียนหาภาพยนตร์สารคดีนั้นไม่ชัด
2. ไม่สามารถถ่ายทอดภาพในบางส่วนที่ค่อนข้างรุนแรงตามความต้องการในประเด็นที่จะนำเสนอได้ จึงมีผลให้เรื่องราวที่ออกมาไม่สามารถแสดงถึงประเด็นที่ต้องการได้อย่างชัดเจน
3. ทำให้รู้จักและเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีมากขึ้น และได้เรียนรู้กระบวนการผลิตภาพยนตร์สารคดี

ข้อเสนอแนะ

1. คนที่จะทำหน้าที่ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีควรมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมที่จะทำ มีความรัก ความตั้งใจที่จะทำจริง
2. เวลาทำงานจะต้องมีการวางแผนในการทำงาน ทำงานมีระบบ รอบคอบ มีความกล้าในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทุกที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เข้าใจประเด็นและแนวทางของภาพยนตร์สารคดีที่ตนต้องการเสนออย่างชัดเจนเพื่องานที่ออกมาตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
4. เรื่องที่เราเลือกมาทำต้องเป็นเรื่องที่เราสนใจที่จะศึกษาอยากที่จะทำมันจริง เพราะการทำภาพยนตร์สารคดีเรื่องหนึ่งต้องใช้เวลานาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำศิลปนิพนธ์ในหัวข้อ การกำกับภาพยนตร์สารคดีเรื่องคนภูเก็ต 2544 ครั้งนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี หลังจากใช้เวลาในการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการผลิตที่ยาวนานด้วยความช่วยเหลือ และความกรุณาดูแลเอาใจใส่อย่างดี จากทุกคนในครอบครัววัยวุฒิ โดยเฉพาะ บิดามารดาข้าพเจ้า , อาจารย์วิศักดิ์ รักใหม่ , คุณพงษ์เทพ , คุณศรวุทธ นะคะจัด , คุณนันทวัติ กิจเฮง , คุณอาทิตย์ ปัทมทรนทกะ และผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามทั้งหมด คนทุกคนที่ได้เจอมาทิ้งที่รู้จัก และไม่รู้จักทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำปรึกษาในการปรับปรุง แก้ไข จนงานนี้สำเร็จลงได้ ขอขอบคุณอย่างยิ่ง

ชินชนก วัยวุฒิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก-ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ-ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ.....	1
1.2 ลักษณะแนวทางของโครงการ.....	1
1.3 คำจำกัดความของโครงการ.....	1
1.4 ขอบเขตของโครงการ.....	2
1.5 เป้าหมายหลักของโครงการ.....	2
1.6 แนวทางบรรลุเป้าหมาย.....	3
1.7 ขั้นตอนการทำ.....	2-3
1.8 แหล่งข้อมูล.....	3-4
บทที่ 2 ภาพยนตร์สารคดี	
2.1 คำจำกัดความของภาพยนตร์สารคดี.....	5-6
2.2 รูปแบบของภาพยนตร์สารคดี.....	6-9
2.3 หลักการผลิตภาพยนตร์สารคดี.....	9-12
2.4 ปัญหาในการผลิตภาพยนตร์สารคดี.....	13
2.5 ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดี.....	13-15
2.6 หน้าที่ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดี.....	15-17
บทที่ 3 ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น	
3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของภูเก็ต.....	18-19
3.2 กลุ่มคนภูเก็ต.....	19-29
3.3 วัฒนธรรมคนภูเก็ต.....	29-30
3.4 การวิเคราะห์และสรุปข้อมูล.....	31-32
บทที่ 4 ขั้นตอนการทำงาน	
4.1 ขั้นตอนการหาข้อมูล.....	33
4.2 ขั้นตอนการเขียนบทภาพยนตร์.....	34
4.3 การพัฒนาโครงเรื่อง.....	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4	การพัฒนาบท.....	36-47
4.5	ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนถ่ายทำ.....	48-49
4.6	ขั้นตอนการถ่ายทำ.....	49
4.7	ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ.....	50
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1	ปัญหาในการทำงานและข้อเสนอแนะ.....	51-53
บรรณานุกรม.....		54
ภาคผนวก		
ก	ตัวอย่างเอกสารการถ่ายทำ.....	55-57
ข	ภาพตัวอย่างชิ้นงานสำเร็จ.....	58
ค	ประวัติผู้เขียน.....	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

แรงจูงใจที่มาของความคิดที่จะทำภาพยนตร์สารคดีแนวสัจจะนิยมเรื่อง “คนภูเก็ต 2544” มีผลสืบเนื่องมาจากข้าพเจ้าเกิดและเติบโตที่นั่น คู่ขนานไปกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนภูเก็ตที่มีหลายกลุ่มชนมาถิ่นหลายถิ่น อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน

ภูเก็ตมีความงามทางภูมิประเทศที่มีชื่อเสียงดังไปทั่วโลก โดยได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ในปัจจุบันวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนภูเก็ตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ซึ่งมีผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าเป็นเมืองท่องเที่ยว ความเจริญที่เข้ามากับธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างรวดเร็ว มองผิวเผินแล้วความเจริญพวกนี้เป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย แต่ที่เจริญแล้วกลับเป็นสิ่งแปลกปลอมที่ไม่กลมกลืนกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ต่อไปการพัฒนากำลังจะทำให้วัฒนธรรมประเพณีที่เคยปฏิบัติมาช้านานอย่างเหนียวแน่นต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามกระแสของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหรือสูญสิ้นไปอย่างน่าเสียดาย

ข้าพเจ้าจึงนำเรื่องราววิถีชีวิตและวัฒนธรรมภูเก็ตที่ค้างมา กำลังถูกรุกทำลายด้วยความเจริญที่เข้ามากับการท่องเที่ยว มาถ่ายทอดด้วยวิธีการภาพยนตร์สารคดีแนวสัจจะนิยมที่ยึดหลักการนำเสนอความจริงที่ดำรงอยู่โดยรอบด้วยการให้ความสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ บวกกับความประทับใจจากการเป็นผู้สังเกตการณ์ แล้วนำมาผสมผสานขึ้นเป็นเรื่องราวที่มีจังหวะลีลาอันต่อเนื่องกันมา ถ่ายทอดภาพเหล่านั้นออกมาเป็นภาพยนตร์สารคดี

2. ลักษณะแนวทางของโครงการ

โครงการกำกับภาพยนตร์สารคดี กรณีศึกษาเรื่อง " คนภูเก็ต 2544 "

3. คำจำกัดความของโครงการ

การกำกับภาพยนตร์สารคดี เรื่อง " คนภูเก็ต 2544 "

4. ขอบเขตของโครงการ

4.1 ภาพยนตร์สารคดี ความยาว 3-5 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.2 ถ่ายด้วยวิดีโอระบบ
- 4.3 ตัดต่อด้วยระบบเบต้า

5. เป้าหมายหลักของโครงการ

- 5.1 ศึกษารูปแบบการนำเสนอ และวิธีการเล่าเรื่อง เพื่อการถ่ายทอดเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอได้อย่างน่าสนใจ
- 5.2 ศึกษาวิถีชีวิตของคนภูเก็ตในปี พ.ศ. 2544 นำมาเล่าเรื่องผ่านสื่อภาพยนตร์สารคดีเพื่อให้คนภูเก็ตและคนที่อาศัยอยู่ในสังคมที่กำลังพัฒนาให้เจริญ ได้เห็นว่าสิ่งที่วัฒนธรรมของเราไม่แข็งแรงพอ เมื่อความเจริญเข้ามาจะทำให้วัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงหรือสูญสิ้นได้ เราควรรู้จักและศรัทธาในวัฒนธรรมประเพณี ความเป็นอยู่ของท้องถิ่นคนที่บรรพบุรุษสร้างไว้ ด้วยความรัก ห่วงแทน ช่วยกันรักษาและพัฒนาท้องถิ่นของตนไปในทิศทางที่ถูกต้องและควรจะเป็นต่อไป

6. แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

- 6.1 จากเรื่องราวของคนภูเก็ตปี พ.ศ. 2544 มีวัฒนธรรมเฉพาะตนในสังคมของความเจริญจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จึงใช้ความขัดแย้งที่กลมกลืนระหว่างวิถีชีวิตของคนภูเก็ตที่ไปกัน ได้กับการพัฒนาความเจริญทางการท่องเที่ยว เป็นแนวความคิดหลักในการถ่ายทอด
- 6.2 นำเสนอให้เห็นถึงความเจริญที่รุกฉ่ำวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม โดยมีสังคมตัวอย่างคือ สังคมของคนภูเก็ตในปี พ.ศ. 2544 เพื่อแสดงให้เห็นว่าถ้าการพัฒนาไปสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นย่อมทำให้ความเจริญนั้นเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม ดังนั้นเราควรที่จะพัฒนาให้การท่องเที่ยวสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น มิใช่ให้วัฒนธรรมท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับการท่องเที่ยว

7. ขั้นตอนในการทำงาน

ภาคการศึกษาที่ 1

1. เสนอหัวข้อเพื่อพิจารณา นำเสนอข้อมูลเบื้องต้น อธิบายแนวความคิดและความเป็นไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เสนอสรุปวิเคราะห์ข้อมูล และ โครงร่างของภาพยนตร์
3. เสนอบทภาพยนตร์
4. เสนอการเตรียมการถ่ายทำภาพยนตร์
5. เสนอตัวอย่างชิ้นงาน ปัญหาและแนวทางในการแก้ไข

ภาคการศึกษาที่ 2

6. เสนอบทภาพยนตร์ฉบับถ่ายทำ ฉบับแก้ไขสมบูรณ์ เสนอเตรียมการถ่ายทำภาพยนตร์ฉบับแก้ไขสมบูรณ์
7. เสนอบทภาพยนตร์ที่ถ่ายทำแล้วบางส่วน
8. นำเสนอภาพยนตร์ฉบับตัดต่อหยาบ
9. นำเสนอการถ่ายทำและตัดต่อแก้ไขปรับปรุงใหม่
10. เสนอผลงานภาพยนตร์ที่เป็นชิ้นสมบูรณ์ พร้อมเอกสารทางวิชาการ

8. แหล่งข้อมูล

8.1 บุคคล

- นายสุรียา และนางคำรงค์ศรี วิทยุฒิ : บิดามารดาข้าพเจ้าที่เป็นคนภูเก็ตั้งแต่กำเนิด
- นายมนัส แก้วคำ และนายชัยยงค์ จันทร์ทิพย์ ชาวบ้าน ต.เชิงทะเล จ.ภูเก็ต

8.2 เอกสาร

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ และสำนักงานภาคใต้เขต 4 (ภูเก็ต พังงา กระบี่)
- หนังสือภูเก็ตเมืองแก้ว
- หนังสือเพื่อความเข้าใจในแผ่นดิน ภูเก็ต โดยสำนักพิมพ์สารคดี
- คู่มือ “เที่ยวทะเลตะวันตก” โดยนิตยสาร เพื่อนเดินทาง
- รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์ถลาง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต
- อนุสาร อสท. ปีที่ 38 ฉบับที่ 9 เดือนเมษายน 2541
- อนุสาร อสท. ปีที่ 39 ฉบับที่ 9 เดือนเมษายน 2542
- อนุสาร อสท. ปีที่ 40 ฉบับที่ 9 เดือนเมษายน 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.3 สื่อต่างๆ

- วีดิโอสารคดีสู่โลกกว้าง ตอน แหลมจิ้งชิลอน
- วีดิโอสารคดีสู่โลกกว้าง ตอน ไข่มุกอันดามัน
- วีดิโอสารคดี เรื่อง ท่องเที่ยวภูเก็ต และจังหวัดภาคใต้ ของบริษัท.ศรีเอทมิเดียเพื่อการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ภาพยนตร์สารคดี

2.1 คำจำกัดความของภาพยนตร์สารคดี¹

คำว่า “สารคดี” (Documentary) ถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกในการอธิบายภาพยนตร์ เรื่อง “โมอาน่า” (Moana) โดยจอห์น เกรียสัน (John Grierson) นักวิชาการชาวอังกฤษ ผู้เขียนทฤษฎีและบทวิจารณ์ภาพยนตร์ ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่สำคัญผู้หนึ่งซึ่งในช่วงต่อมาเกรียสันได้เน้นและเลือกใช้คำว่า สารคดี เพื่ออธิบายถึงลักษณะ และประเภทของภาพยนตร์ที่มีการวิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าในทางสังคมและการเมืองตลอดมา

มีผู้ให้คำจำกัดความ เกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดี ดังนี้

จอห์น เกรียสัน ได้จำกัดความไว้ว่า เป็นการสร้างสรรค์ที่ถ่ายทอดมาจากความเป็นจริง (creative treatment of actuality) เกรียสันต้องการอธิบายว่าภาพยนตร์สารคดีนั้น ควรจะเป็นเรื่องที่ผูกพันกับเหตุการณ์และบุคคลจริง โดยไม่มีการแสดง นอกจากนั้น ภาพยนตร์สารคดีจะต้องเป็นผลงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์ เช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่น ๆ อีกด้วย ผู้สร้างภาพยนตร์สารคดีจะต้องถ่ายทอดเรื่องราวที่สร้างจากความเป็นจริงในเชิงสร้างสรรค์ไม่ใช่เป็นการลอกเลียนแบบจากความเป็นจริงโดยไม่มีการตกแต่ง

ริชาร์ด เอ็ม บาร์แซม (Richard M. Barsam) ภาพยนตร์สารคดีเป็นคำที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย และถูกนำมาใช้อย่างผิด ๆ บาร์แซมได้เคยเขียนไว้ในหนังสือ “Nonfiction Film” ดังนี้ “ภาพยนตร์สารคดีทั้งหมดถือได้ว่าเป็นภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริง แต่ไม่ใช่ว่าภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นจากเรื่องจริงทั้งหมดจะเป็นภาพยนตร์สารคดี”

พอล โรธ่า (Paul Rotha) นักเขียน นักวิชาการ และนักสร้างภาพยนตร์ซึ่งได้ทำงานกับเกรียสัน ในการบุกเบิกและพัฒนาภาพยนตร์สารคดีของอังกฤษตลอดมาได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้ “ภาพยนตร์สารคดีคือเรื่องราวของความจริงจากเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เกี่ยวข้อง และสัมพันธ์กับสังคมมนุษย์”

¹ บรรจง โกศลวัฒน์, ภาพยนตร์สารคดี (กรุงเทพมหานคร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), หน้า 3 - 26

วิลลาร์ด แวนไดค์ (Willard Van Dyke) ผู้สร้างภาพยนตร์ชาวอเมริกัน ซึ่งได้บุกเบิกงานสร้างภาพยนตร์สารคดีในยุคเริ่มต้น และเป็นผู้อำนวยการหน่วยภาพยนตร์ในพิพิธภัณฑสถานศิลปะสมัยใหม่ที่กรุงนิวยอร์ก ได้ให้คำจำกัดความของภาพยนตร์สารคดีไว้ว่า “เป็นภาพยนตร์ซึ่งตามปกติไม่ใช้ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องแต่ง จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความขัดแย้ง และเรื่องราวดังกล่าวจะต้องให้ผลทางความคิด ทางการเมือง และเศรษฐกิจ” ในความคิดของแวนไดค์นั้นภาพยนตร์สารคดีควรมีรูปแบบของการโฆษณาชวนเชื่อผสมอยู่ ภาพยนตร์ควรที่จะสามารถโน้มน้าวความคิดของผู้ชมได้ ซึ่งถ้าภาพยนตร์ไม่พูดถึงปัญหา หรือความขัดแย้ง ภาพยนตร์นั้นจะไม่ให้ผลทางความคิดและไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสดงออกทางความคิดที่ดีพอ เพราะไม่มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ชมภาพยนตร์ได้

เรมอนด์ สปอตติสวูด (Raymond Spottswood) นักวิชาการและผู้เขียนทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์เกี่ยวกับภาพยนตร์ ได้ให้ความเห็นว่า “ภาพยนตร์ที่จะเป็นภาพยนตร์สารคดีได้นั้นควรอยู่ที่เนื้อหาและวิธีการของภาพยนตร์ที่สามารถถ่ายทอดการแสดงจากชีวิตจริง ซึ่งมนุษย์มีความสัมพันธ์อยู่กับองค์กรต่าง ๆ ของชีวิตและสังคม เรื่องราวดังกล่าวอาจจะเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจทางสังคมและทางการเมือง เทคนิคการสร้างภาพยนตร์นั้นเป็นเพียงรูปแบบ ส่วนประกอบของเนื้อหาหรือเรื่องราวที่นำมาสร้างเท่านั้น” จะเห็นได้ว่าความคิดของสปอตติสวูด เน้นที่คุณค่าของเรื่องราวและเนื้อหาในภาพยนตร์ ซึ่งเป็นความคิดที่ใกล้เคียงกับความคิดของเกรียน

สถาบันศิลปะและวิทยาศาสตร์ภาพยนตร์แห่งอเมริกา ก็ได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

“ภาพยนตร์สารคดี หมายถึง ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับและสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ สังคมวิทยาศาสตร์ หรือเศรษฐศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการบันทึกภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือการสร้างตกแต่งขึ้นใหม่ แต่เนื้อหาของการแสดงออกนั้นเน้นหนักในเรื่องข้อเท็จจริงมากกว่าความบันเทิงทั้งนี้ ไม่รวมถึงภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นสำหรับการสอนเพียงอย่างเดียว” การแสดงขึ้นมาใหม่ตามภาษาของภาพยนตร์สารคดีนั้น จะมีความหมายแต่เพียงว่าเป็นการแสดงสำหรับให้กล้องบันทึกภาพอีกครั้งหนึ่งตามลักษณะความเป็นจริงที่ได้เคยปฏิบัติมาแล้วในชีวิต

2.2 รูปแบบของภาพยนตร์สารคดี

ภาพยนตร์สารคดีนั้น สามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภทด้วยกัน ในแต่ละประเภทมีหลักการและแนวความคิดที่แตกต่างกันออกไป หากแต่ยึดถือหลักความเป็นจริงของเหตุการณ์และสถานที่ที่เป็นพื้นฐานเหมือนกันหมด

2.2.1 ภาพยนตร์สารคดีแบบธรรมชาติ (Naturalist Tradition)

ภาพยนตร์สารคดีแบบธรรมชาตินิยมเน้น ยึดถือการถ่ายทอดจากชีวิตจริงและจากความเป็นอยู่ตามสภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติทั่วไป ผู้สร้างกลุ่มนี้มีความคิดที่ยึดความจริงทางวัตถุเป็นหลักใหญ่ พวกเขาจะศึกษาถึงสภาพแวดล้อม ชีวิตความเป็นอยู่ และบุคลิกลักษณะของบุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ เพื่อนำมาช่วยขยายความคิดของตนเอง บางครั้งก็อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่อยู่โดยรอบ บางครั้งผู้สร้างก็แต่งเสียงขึ้นเอง แล้วนำไปผสมผสานให้เข้ากับบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่มีอยู่โดยรอบในฉากนั้น

จากภาพยนตร์เรื่อง “โมอาน่า” (Moana) ของฟลาเฮอร์ตี้ เขาได้แสดงหลักการทำงานของเขาออกมาอย่างเด่นชัด ซึ่งพอจะรวบรวมได้ดังนี้ คือ

หลักการขั้นพื้นฐานของเขา คือ จะต้องนำเสนอเรื่องราวจากสถานที่จริง และเรื่องราวเหล่านั้นควรเป็นเรื่องที่ผูกพันและมีความสำคัญต่อสถานที่นั้น ๆ แม้จะมีการแสดงแต่บทบาทการแสดงและตัวละครนั้นก็จะเป็นเรื่องราวของชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นได้ทุกเมื่อเชื่อกัน ปัญหาที่จะหยิบยกขึ้นมาพูดถึงนั้นจะเป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิตรอด ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ที่ทำให้พวกเขาพื้นเมืองเหล่านั้นมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากหลักการของฟลาเฮอร์ตี้ พอจะแบ่งแยกออกเป็นสองประเด็นคือ

ประการแรก เรื่องราวจากชีวิตจริง ควรได้รับความประทับใจจากชีวิตนั้น ก็คือการบันทึกภาพจากชีวิตและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น โดยการเลือกเฟ้นและหยิบยกเอาแต่ภาพภายนอกที่มองเห็น เหตุนี้ภาพยนตร์จึงเป็นการแปลความหมายให้แก่ผู้ชม การแสดงและการละครที่ปรากฏในภาพยนตร์ จึงเป็นการแสดงและตัวละครจากชีวิตจริงที่ถูกแปลความหมายขึ้นมาแล้วครั้งหนึ่ง ไม่ใช่การบันทึกภาพแบบการพรรณนาแต่เพียงอย่างเดียว

ลักษณะพิเศษของภาพยนตร์สารคดีแบบธรรมชาตินิยม คือ การมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสำนักทางความคิดของพวกโรแมนติคนิยม ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ภาพยนตร์ในการเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับการเดินทาง การบันทึกภาพเป็นแบบพรรณนาเหตุการณ์จากสถานที่ต่าง ๆ อีกประการหนึ่ง คือ ภาพยนตร์สารคดีแบบธรรมชาตินิยม ใช้วิธีการสังเกตและเฝ้าดูตัวบุคคลเหตุการณ์ และสถานที่เสียก่อน แล้วจึงถ่ายทอดโดยผ่านกล้องถ่ายภาพยนตร์

2.2.2 ภาพยนตร์สารคดีแบบสัจจะนิยม (The Realist Tradition)

แนวความคิดของพวกสัจจะนิยมคือ การยึดถือหลักความเป็นจริงทางวัตถุ โครงเรื่องนั้นสร้างขึ้นจากความเป็นจริงที่มีปรากฏอยู่โดยรอบ ผู้สร้างภาพยนตร์กลุ่มแรกที่มีแนวความคิดแบบสัจจะนิยมนั้น ได้ถือกำเนิดขึ้นในเมืองหลวงของยุโรปตะวันตก โดยได้อิทธิพลจากกลุ่มศิลปินซึ่งเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นผู้ทดลองค้นคว้าเกี่ยวกับศิลปะแนวใหม่ กลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์เหล่านี้หลงใหลต่อเทคนิคและวิธีการใช้ภาพพลิกพลงพิเศษต่าง ๆ ที่สามารถสร้างขึ้นได้จากกล้องถ่ายภาพยนตร์ พวกเขาได้หยิบยกความเป็นจริงจากชีวิตที่มองเห็นกันอยู่ บวกกับความประทับใจที่ได้จากการเป็นผู้สังเกตการณ์ แล้วถ่ายทอดภาพเหล่านั้นออกมาเป็นภาพยนตร์ ผลงานของผู้สร้างภาพยนตร์กลุ่มนี้จึงมีลักษณะเป็นงานศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อศิลปะ โดยแท้จริง มิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใด ๆ ของส่วนรวม แม้ว่าผลงานของพวกเขาจะมีเนื้อหาสาระ และสะท้อนสภาพของสังคมในยุคสมัยของพวกเขาได้เป็นอย่างดีก็ตาม

ภาพยนตร์แบบสังคมนิยมนี้ จะมีรูปแบบ และแนวความคิดที่ตรงกันข้ามกับงานของฟลาเฮอร์ตี้โดยสิ้นเชิง ฟลาเฮอร์ตี้หลงใหลกับความงามตามธรรมชาติในดินแดนที่ห่างไกลจากความเจริญ ประทับใจกับชีวิตมนุษย์ที่ต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติ แต่ภาพยนตร์แบบสังคมนิยมจะเป็นเรื่องราวของมนุษย์ที่ต้องต่อสู้กับภัยบนท้องถนนและความวุ่นวายสับสนของชีวิตในเมืองหลวงแทน

2.2.3 ภาพยนตร์สารคดีประเภทข่าว (The News – Reel Tradition)

ภาพยนตร์ข่าวทั่วไป มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับภาพยนตร์สารคดี หากแต่ภาพยนตร์ข่าวยึดถือสาระความเป็นจริงจากวัตถุสืบ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วรายงานในเชิงพรรณนาโวหารโดยเรียบเรียงความสำคัญและประเด็นของเหตุการณ์นั้น ๆ จำแนกออกมาอย่างเด่นชัดและตรงไปตรงมาอย่างสั้น ๆ ใ้ใจความ และรวดเร็ว

ส่วนภาพยนตร์สารคดี จะเป็นการหยิบยกเรื่องราวความเป็นจริงขึ้นมาดัดแปลงให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้ ผู้สร้างภาพยนตร์สารคดีจึงต้องใช้เวลาเพื่อคิดค้นและเลือกเฟ้น หรือถ่ายทอดเหตุการณ์ที่ต้องการนั้นให้ปรากฏชัดออกมา

เนื้อหาสาระของเหตุการณ์ในภาพยนตร์ข่าวส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจอยู่แล้วในตัวของมันเอง การสร้างงานภาพยนตร์ประเภทข่าวนี้นี้ ผู้บันทึกภาพและผู้ตัดต่อจะต้องยึดถือการรายงานเหตุการณ์ตามความจริงที่เกิดขึ้นเป็นหลักใหญ่ ไม่ควรมีการตกแต่งสร้างสรรค์ใด ๆ ปะปนลงไป และเพราะเหตุที่ภาพยนตร์ข่าวเป็นการบันทึกภาพจากสถานที่จริง และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และมีการเลือกเฟ้นข้อเท็จจริงสำหรับการนำเสนอ รวมทั้งมีการตัดต่อเข้าประกอบด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาพยนตร์ข่าวเป็นประเภทหนึ่งของภาพยนตร์สารคดี เนื่องจากหลักการทำงานมีลักษณะคล้ายคลึงกับการสร้างภาพยนตร์สารคดีนั่นเอง

คุณสมบัติและพื้นฐานของภาพยนตร์ข่าวและภาพยนตร์สารคดี คือ ใช้หลักการของการสังเกตการณ์ และบันทึกภาพขึ้นจากเรื่องจริง เหตุการณ์จริง แล้วนำมาผสมผสานกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 ภาพยนตร์สารคดีแบบโฆษณาชวนเชื่อ (The Propaganda Tradition)

การสร้างภาพยนตร์ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเพื่อแสดงออกทางศิลปะหรือเพื่อความบันเทิงก็ตาม ต่างผลิตขึ้นบนพื้นฐานอันเดียวกันคือ มีรูปแบบที่มีลักษณะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สิ่งพิมพ์เหล่านี้สามารถจัดทำพิมพ์ขึ้นได้หลายร้อยรูปแบบสำหรับผู้ชมหลายประเภท ความเป็นสิ่งพิมพ์ของภาพยนตร์นี้เองทำให้เข้าถึงประชาชนได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการศึกษา ปัจจุบันนี้ถือกันว่าการศึกษาคือสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุด เยาวชนมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับข่าวสารและความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเที่ยงตรง ความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่เหล่านี้ทำให้มีการนำวิธีการสื่อสารประเภทสิ่งพิมพ์มาใช้กันมากยิ่งขึ้น ในรูปแบบต่าง ๆ กันหลายรูปแบบ จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้เองที่การโฆษณาชวนเชื่อได้ถือกำเนิดขึ้นมา และเมื่อพิจารณาถึงวิวัฒนาการของภาพยนตร์สารคดีแล้ว อาจพบว่าภาพยนตร์ได้ถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างความเข้าใจและการโฆษณาชวนเชื่อ โดยเฉพาะ ได้กลายมาเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองอย่างได้ผล

ผลงานการสร้างภาพยนตร์ของโซเวียต ส่วนใหญ่หยิบยกเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ และจากเหตุการณ์จากชีวิตจริง มาผสมผสานกับจุดมุ่งหมายของการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองและระบบสังคมของพวกเขา และยังมีอีกหลายประเทศที่ใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อเช่น พรรคนาซีของเยอรมัน และพวกฟาสซิสต์ของอิตาลี เป็นต้น การกำกับภาพยนตร์สารคดี

2.3 หลักการผลิตภาพยนตร์สารคดี²

ภาพยนตร์สารคดีที่จัดอยู่ในชั้นดีในปัจจุบันยังคงนิยมถ่ายทำด้วยฟิล์มเพราะให้คุณภาพที่ดีกว่าวีดิทัศน์ แต่ก็มีควมสลับซับซ้อนและราคาสูงกว่า การถ่ายทำภาพยนตร์สารคดีในลักษณะสมัครเล่นจำนวนไม่น้อยจึงมักถ่ายเป็นวีดิทัศน์ การสร้างภาพยนตร์สารคดีก็ทำกันอย่างง่าย ๆ ใช้คนจำนวนไม่มากนัก แนวคิดของภาพยนตร์นำมาจากความรู้สึกส่วนลึกที่สร้างได้ประสพมา การถ่ายทำมักเป็นไปโดยไม่ให้ผู้อยู่ในเหตุการณ์รู้ตัว การจัดแสงโดยทั่วไปมักมองได้จากตำแหน่งเดียว เพื่อให้ภาพที่ถ่ายจากตำแหน่งอื่นเมื่อนำมาตัดต่อเข้าด้วยกันจะได้ไม่ขัดตา การกำกับจะปล่อยให้แสดงไปตามธรรมชาติ การตัดต่อเป็นไปหลายรอบเพื่อให้มีคุณภาพในการสื่อสาร โดย

² พรสิทธิ์ พัฒนธนาบุรีรักษ์, การผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง (กรุงเทพมหานคร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), หน้า 26 – 27.

เฉพาะต้องไม่ให้ภาพหรือเสียงเด่นกว่าอีกสิ่งหนึ่ง นี่คือความคิดเห็นพื้น ๆ ของหลักการถ่ายภาพยนตร์สารคดีอย่างง่าย ๆ ของคนทั่วไป

การผลิตภาพยนตร์สารคดี ที่คือนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะถ่ายทำ และศิลปะการนำเสนอ โดยทีมงานจะต้องศึกษาค้นคว้าและใช้เทคนิคอันเหมาะสมในการสร้างภาพยนตร์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นกลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์จะต้องเตรียมงานในขั้นตอนก่อนการถ่ายทำเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการเสาะแสวงหาข้อมูล การทำความเข้าใจต่อข้อเท็จจริงอย่างถ่องแท้ เพื่อนำภาพและเสียงที่จัดความสัมพันธ์เสริมสาระซึ่งกันและกันมานำเสนอให้ผู้ดูเกิดการรับรู้ที่ถูกต้อง และชวนต่อความสนใจ ปรากฏว่าแนวโน้มของหลักการผลิตภาพยนตร์สารคดีในลักษณะหลังนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากภาพยนตร์สารคดีในระยะหลังมีคุณภาพดีขึ้นกว่าสมัยแรก ๆ อย่างเห็นได้ชัด

การผลิตภาพยนตร์สารคดีในปัจจุบันมิได้ปรากฏให้เห็นเอนเอียงจนเด่นชัดว่ามีลักษณะหรืออาการเป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นการเฉพาะ หากแต่ได้ผสมผสานนำเอาข้อดีของแต่ละรูปแบบมาปรับใช้ในการสร้างภาพยนตร์สารคดีโดยผู้สร้างภาพยนตร์เองจะใช้ดุลยพินิจและวิจารณญาณว่าควรจะให้หน้าหนักสารคดีรูปแบบใดในภาพยนตร์ที่ตนสร้าง จึงจะเหมาะสมกับผู้ดู วัตถุประสงค์การผลิต และความเป็นไปได้ของการผลิต ดังนั้นการพิจารณาว่าภาพยนตร์สารคดีที่ผลิตกันในปัจจุบันมีรูปแบบใด จึงไม่สามารถจำแนกได้ดังภาพยนตร์สารคดีในอดีต

หลักของหนังสารคดี

1. เรื่องที่มาจากความเป็นจริงเท่านั้น
2. ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความขัดแย้งที่มีอารมณ์บางอย่างด้วย(Dramatic conflict)
3. ให้มีความบันเทิง ให้ผู้ชมอยากรู้ อยากเห็น และติดตาม
4. จับต้องได้ มองเห็นภาพและเหตุการณ์ได้ มีการกระทำที่มีประเด็นที่ชัดเจน

การหาข้อมูลมาทำสารคดี

การทำสารคดีเหมือนกับการทำวิจัย เริ่มด้วยการตั้งสมมติฐานด้วยคำถามว่า เราอยากรู้อะไร แล้วจะเล่าอย่างไร แล้วจะหาข้อมูล และสรุปข้อมูล ตั้งประเด็นที่ชัดเจน ถ่ายทอดออกมาเป็นภาพเล่าเรื่อง โดยคิดว่า คนดู ดูจบแล้วใ้ละอะไรจากเราบ้าง? ปรัชญา? แนวความคิด? จะมีผลกระทบอย่างไรต่อสังคมบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งข้อมูล

1. หนังสือวิดีโอ การพูดคุย การสังเกตการณ์ อินเทอร์เน็ต ภาพถ่ายเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นข้อมูลดิบ
2. นำข้อมูลดิบที่ได้มาวิเคราะห์และตีความเพื่อให้ประเด็นที่ชัดเจน

ขั้นตอนในการผลิตภาพยนตร์สารคดี

1. Idea - หาข้อมูลจากอะไรก็ได้ สรุปลวิเคราะห์เพื่อหาประเด็นที่ ,ปมปัญหาที่ชัดเจน
2. Outline - ตั้งวัตถุประสงค์, แรงจูงใจทั้งหมด, ทำเพื่ออะไร ให้ใครดูบ้าง, แล้วมันมีประโยชน์อย่างไรต่อสังคมบ้าง
3. Synopsis/Treatment - กลวิธีในการเล่าเรื่อง
4. Script - เป็นบทที่นำไปใช้ในการถ่ายทำสามารถเปลี่ยนแปลงได้คือ เปลี่ยนรายละเอียดแคบๆ โครงสร้างเอาไว้

วิธีการเล่าเรื่อง

1. การสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น แสดงทัศนคติ
2. บรรยายด้วยภาพอย่างเรียบง่าย เช่นการดำเนินชีวิตของคน ปมปัญหาต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติ ใช้ธรรมชาติเลี้ยงชีพ ไม่ได้ใช้สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
3. เล่าเรื่องผ่านชีวิตคน คนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้น คนที่ เราเลือกมาสัมภาษณ์ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เราจะพูด โดยพิจารณาจากสิ่งอ้างอิงด้วย เช่น ลักษณะภายนอกกับหน้าที่การงานของเขาว่าเข้ากันได้หรือไม่

Research and choosing a subject

1. สิ่งที่เราเลือกมาทำต้องคุ้นเคยกับพื้นที่ แต่ที่นี้ไม่ได้หมายความว่าที่ตั้ง หมายถึงเราสามารถเข้าใจปัญหา ประเด็นของ subject นั้นได้ สามารถเข้าถึงคนจนได้ เข้าไปได้สะดวก
2. ต้องสามารถรู้สึกเชื่อมโยงอารมณ์ที่จะทำกับเรื่องที่จะทำได้ อยากรนำเสนอเลือก Subject นั้นขึ้นมาแนะนำเสนอเพื่อที่เราสามารถถ่ายทอดออกมาได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สามารถแสดงความถูกต้องของ subject ตัวนั้นออกมาได้ โดยแสดงความถูกต้องของปัญหานั้นออกมาได้ให้เห็นผล
เรามี subject หาปัญหาของมันอย่างลึก ๆ โดยเข้าไปศึกษาข้างพื้นที่แล้วตั้งประเด็นขึ้นมา เลือกประเด็นที่ชัดเจนที่สุดแล้วนำเสนอให้น่าสนใจที่สุด การทำสารคดีเป็นการถ่ายทอดความคิดเห็นที่เราตั้งอยู่บนพื้นฐานความจริงตามประเด็นที่ชัดเจนที่เราต้องการนำเสนอ โดยไม่จำเป็นต้องตั้งอยู่บนทางสายกลาง อาจจะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ได้
4. มีแรงผลักดันให้คนทำอยากที่จะค้นหาแล้วมาบอกต่อแก่ผู้อื่นเหมือนนักข่าว แต่การดำเนินเรื่องไม่เหมือนกันเท่านั้น เพื่อที่เราจะทุ่มเทที่จะทำ
5. รู้ตามความหมายที่แท้จริงที่มีผลกับคนทำ จะให้อะไรกับคนดูได้มีใช้เพียงแค่การรายงานสิ่งที่กระทบนั้นต้องมาจากข้อมูล เช่น คนดูแล้วรู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือ ซึ่งความรู้สึกของคนดูจะมีอารมณ์ร่วมกับหนังสารคดี
6. สิ่งที่เราค้นหาต้องมีความน่าสนใจ แปลก หรือเรื่องที่ใคร ๆ ก็เห็นไม่ใช่ภาพลักษณ์ แต่เป็นเนื้อหาของมันที่ไม่มีใครสนใจ เราควรที่จะนำเสนอ ประเด็นที่ยังไม่มีใครนำเสนอ (วิธีเลือกหาประเด็นขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้ทำ)
7. ประเด็นที่ตัดสินใจเลือกมาพูดพิเศษตรงไหน ที่จะทำให้ผู้อื่นจะได้รู้ไม่ใช่เรื่องที่อยู่แล้วแต่สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้จากการลงพื้นที่ไปสังเกต ภาพพวกนี้จะเกิดขึ้นมา
8. แสดงเป้าหมายที่ชัดเจนในทางลึก ทำอย่างไรให้ได้รับผลทางความรู้สึก หาเทคนิควิธีในการเล่าเรื่องให้น่าสนใจ
9. ต้องรู้ว่าเรากำลังนำเสนออะไรอยู่ที่สำคัญ คนอื่นจะได้รู้ในสิ่งที่คุ้นคิดว่าเรากำลังที่จะพูดอะไรอยู่จากมุมมอง การวิเคราะห์ การสังเกต แล้วเราเข้าใจว่าจะให้คนดูรู้อะไร เอาสิ่งที่เราเห็นมาเอามาพูดจะทำให้เกิดความน่าในใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ปัญหาการผลิตภาพยนตร์สารคดี³

ภาพยนตร์สารคดีที่ผลิตขึ้นโดยหลักการง่าย ๆ และไม่พิถีพิถัน มักไม่ได้รับความสนใจและมีอิทธิพลต่อผู้ดูน้อย ส่วนภาพยนตร์สารคดีที่ดีนั้นไม่อาจทำในลักษณะที่เรียกว่าสุกเอาเผากิน จึงต้องอาศัยทีมงานที่เต็มไปด้วยความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านเนื้อหาสาระของสิ่งที่จะถ่ายทำ และศิลปะการนำเสนอ ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาในการศึกษาเตรียมงานและการถ่ายทำค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันก็ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูงเช่นกัน การผลิตภาพยนตร์สารคดีชั้นดีจึงไม่ค่อยมีมากนัก โดยเฉพาะในหน่วยงานราชการที่ต้องเร่งรัดการผลิต โดยมีงบประมาณจำกัดและผู้บริหารขาดความเข้าใจ ที่มองว่าการผลิตภาพยนตร์สารคดีเป็นเพียงการนำภาพที่เคยถ่ายทำเอาไว้แล้วนั้น (stock shot) มาตัดต่อเข้าด้วยกัน หรือถ่ายบันทึกภาพของสิ่งที่จะนำเสนอในแง่มุมต่าง ๆ แล้วมาตัดต่อเข้าด้วยกัน จากนั้นก็ใช้การบรรยายเพื่อให้รายละเอียดแก่ผู้ดู ก็เป็นอันว่าได้ภาพยนตร์สารคดีที่เสนอเนื้อหาสาระตามที่ตนกำหนดไว้แล้ว ซึ่งถ้าพิจารณาให้ดีๆ จะพบว่าการดำเนินการดังกล่าว นอกจากจะทำให้ไม่ชวนแต่การรับรู้ของผู้ดูทั้งในด้านการเสนอเนื้อหาและความงามทางศิลปภาพยนตร์แล้ว ยังเป็นหนทางหนึ่งของการทำลายคุณค่าของภาพยนตร์สารคดีด้วย

2.5 การกำกับภาพยนตร์สารคดี

ผู้กำกับภาพยนตร์⁴

ภาพยนตร์เป็นศาสตร์ที่สร้างสรรค์ขึ้น โดยการรวบรวมเอาศิลปินและบุคลากรหลายๆ แขนงเข้าไว้ด้วยกัน อันได้แก่ นักแสดง ผู้กำกับฝ่ายศิลป์ มัณฑนากร ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ นักประพันธ์ นักดนตรี ผู้กำกับภาพ ผู้บันทึกเสียง และผู้กำกับการแสดง

ภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องจึงต้องประกอบด้วยผลงานจากบุคคลในสาขาต่าง ๆ โดยจะต้องจัดให้มีความสมดุลกันและมีความกลมกลืน เป็นเอกภาพ ดังนั้น บุคลากรแต่ละฝ่ายจึงมีหน้าที่รับ

³ พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์, การผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง (กรุงเทพมหานคร สาขาวิชานิตยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช), หน้า 27

⁴ สุรพล เกียรติวัฒนา และ พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์ “ประเภทของภาพยนตร์” การสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8 –10 คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2530) หน้า 804 - 901

ผิดชอบในการสร้างสรรค์และประสานผลงานเข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตกลงใจว่า ควรจะนำเสนอภาพยนตร์ให้ออกมาในรูปแบบใด ตลอดจนพิจารณาว่าควรที่จะมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดเพื่อให้เป็นภาพยนตร์ที่ดีที่สุด บุคคลที่อยู่เบื้องหลังและเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับภาระอันยิ่งใหญ่ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสุดกระบวนการผลิตภาพยนตร์ก็คือ ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพยนตร์มาจากคำในภาษาอังกฤษว่า film director ซึ่งมีผู้แปลและใช้ในความหมายว่า ผู้กำกับการแสดง เป็นความหมายที่ใช้กันอย่างคลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องกับบทบาทและหน้าที่ที่แท้จริงของผู้กำกับภาพยนตร์ เพราะผู้กำกับภาพยนตร์มีขอบเขตการทำงานที่ครอบคลุมไปทุกส่วนในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ หาได้จำเพาะอยู่เพียงการกำกับการแสดงเท่านั้น

คำจำกัดความและความสำคัญของผู้กำกับภาพยนตร์ ได้มีการกล่าวไว้หลายลักษณะ แต่ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. ผู้กำกับภาพยนตร์เปรียบได้กับวาทยากรของวงดุริยางค์ซิมโฟนี เพราะแม้ว่าเขาจะไม่ได้ลงมือเล่นเครื่องดนตรีชิ้นใดเองเลย แต่เขาก็เป็นผู้เชื่อมโยงผลงานของนักดนตรีแต่ละคนเข้าเป็นผลงานศิลปะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เขากำหนดจังหวะควบคุมรายละเอียดอันหลากหลาย ด้วยการเลือกเน้นและสร้างความหมายอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นมา ผู้กำกับภาพยนตร์จะต้องคิดถึงผลรวมของงานอยู่เสมอ เพราะเขาเป็นยุคสมัยนั้นมืออยู่จริง รวมทั้งยังต้องทำให้สิ่งเหล่านั้นถ่ายทอดความหมาย ดีความ และแสดงออกถึงความเป็นจริงเพื่อว่าจะได้เป็นสื่อถ่ายทอดทัศนคติของผู้เขียนบทให้ปรากฏออกมาอีกด้วย

คำจำกัดความดังกล่าวจึงให้ความหมายของผู้กำกับภาพยนตร์ไปในลักษณะที่ เขาเป็นตัวแทนของผู้ประพันธ์ โดยเป็นผู้ซึ่งถ่ายทอดลักษณะทุกอย่างจากบทภาพยนตร์ออกมาเป็นภาษาภาพอย่างมีศิลปะ ผู้กำกับภาพยนตร์จึงเป็นตัวแทนของผู้เขียนบท ที่สามารถจินตนาการความหมายในทางศิลปะออกมาเป็นภาพได้ โดยคำนึงถึงผลรวมของงานภาพยนตร์

2. ผู้กำกับภาพยนตร์ หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบในการเลือกเฟ้น การจัดแบ่ง และการวางโครงงานด้านศิลปะของการจัดแสดงทั้งหมด โดยเป็นผู้นำ ผู้ประสาน ผู้ชี้ทาง ผู้เชื่อมโยงส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าเป็นผลงานภาพยนตร์ขึ้นมา ลักษณะบางประการของผู้กำกับภาพยนตร์รวมทั้งทัศนคติจะปรากฏออกมาในภาพยนตร์ที่เขากำกับ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า ผู้กำกับภาพยนตร์เป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของภาพยนตร์ทุกเรื่อง เป็นผู้กำหนดแนวทางการสร้างสรรค์ให้กับภาพยนตร์นอกเหนือไปจากบทภาพยนตร์ที่เขียนไว้แต่แรก ในขณะที่เดียวกันผลงานของผู้กำกับภาพยนตร์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชื่อมโยงส่วนประกอบต่าง ๆ ของการแสดงที่ไม่มีในบทบาทภาพยนตร์ที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร แต่เขายังสามารถดำเนินไปได้โดยผู้กำกับภาพยนตร์เป็นผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชี้แนะและกำหนดแนวทางการแสดงให้กับผู้แสดงภาพยนตร์จะไม่สามารถเป็นรูปเป็นร่างได้หากขาดผู้กำกับภาพยนตร์ จินตนาการของผู้ประพันธ์จะไม่สามารถถ่ายทอดสู่ผู้ดูภาพยนตร์ได้เพราะขาดผู้ที่สร้างสรรค์ในการนำวัตถุดิบต่างๆ ในภาพยนตร์ให้เป็นภาพปรากฏสู่ผู้ดู

พุดอฟกิน (Podovkin) นักสร้างและนักทฤษฎีภาพยนตร์ชาวโซเวียต เป็นอีกผู้หนึ่งที่ทำให้ความหมายของผู้กำกับและภาพยนตร์ไว้ โดยกล่าวว่า “ผู้กำกับภาพยนตร์ไม่เพียงแต่มีหน้าที่ในการบันทึกความจริงที่ประจักษ์อยู่ต่อหน้ากล้องภาพยนตร์เท่านั้น หากเขายังสามารถสร้างภาพที่เป็นตัวแทนของความจริงเหล่านั้นขึ้นมาบนแผ่นฟิล์ม โดยที่ผู้เข้าใจในกรรมวิธีการผลิตเป็นอย่างดีนั้นก็คือผู้กำกับภาพยนตร์” จึงสามารถกล่าวได้ว่า “ผู้กำกับภาพยนตร์คือบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุด ในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ เขาเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงต่อการพัฒนาเนื้อเรื่องให้มีความชัดเจน ให้มีคุณค่าทางศิลปะ และด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ทางภาพยนตร์ เขาสามารถผลิตภาพยนตร์ให้ออกมาในรูปแบบตามี่เขาถนัด โดยมีการควบคุมอย่างใกล้ชิด ตลอดจนการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกซ้อม การจัดการแสดง และการดำเนินเรื่อง”

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจึงเห็นได้ว่า “ผู้กำกับภาพยนตร์มีหน้าที่มากมาย นับแต่เริ่มงานสร้างไปจนกระทั่งจบขั้นตอนของกรรมวิธีการสร้างภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพยนตร์จึงพอที่จะเปรียบเทียบเสมือนการทำงาน ได้เช่นเดียวกับจิตรกร ในฐานะที่เป็นเจ้าของงานจิตรกรรม โดยเป็นเจ้าของจินตนาการของตนเองเป็นผู้เลือกสรรวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานทุกอย่างในฐานะศิลปิน ในเวลาเดียวกันก็พอจะเปรียบเทียบได้กับการทำงานของนักบริหาร ในฐานะที่ภาพยนตร์เป็นธุรกิจและต้องบริหารทีมงาน ซึ่งประกอบไปด้วยคนทำงานในหน้าที่ต่าง ๆ กันจำนวนมากมาย ยิ่งเป็นภาพยนตร์ที่ซับซ้อน คนทำงานยิ่งแยกย่อย ซับซ้อนมากขึ้นตามความจำเป็นเท่านั้น และทุกฝ่ายต้องพึงพาการตัดสินใจของผู้กำกับภาพยนตร์ในเกือบทุกกรณี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อภาพยนตร์ของเขา” ผู้กำกับภาพยนตร์ก็คือ ศูนย์รวมของการบริหารนั่นเอง

จากความหมายและคำจำกัดความต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นว่าผู้กำกับภาพยนตร์เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับขั้นตอนของการสร้างสรรค์ภาพยนตร์โดยตลอด บทบาทของผู้กำกับภาพยนตร์จึงมีอย่างมากในภาพยนตร์แต่ละเรื่อง

2.6 ผู้กำกับภาพยนตร์มีหน้าที่โดยย่อดังนี้⁵

ระยะก่อนถ่ายทำ (pre-production)

1. การทำความเข้าใจบทภาพยนตร์ที่ตัวเองจะต้องกำกับ โดยผู้กำกับภาพยนตร์จะต้องสามารถกำหนดลงไปได้ว่า เนื้อเรื่อง สารที่ถ่องแท้คืออะไร อะไรคือแกนของเรื่อง และอะไรคือตอนที่สำคัญที่สุดของเรื่อง พร้อมกับสามารถบอกได้ว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้กำลังเสนอมะไรแก่ผู้ดู สามารถเข้าใจบทและทำการแยกบท (break down) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะสามารกำหนดคร่าว ๆ เกี่ยวกับระยะเวลาที่จะถ่ายทำจำนวนฉากที่จะต้องถ่าย

2. การฝึกซ้อมนักแสดง ทั้งตัวแสดงหลักและตัวประกอบ โดยผู้กำกับภาพยนตร์จะต้องอ่านรายละเอียดโดยเฉพาะบทของตัวแสดงหลักที่มีนอกเหนือไปจากที่เคยแสดงมา เช่น ในภาพยนตร์เรื่อง “Color of Money” ที่ Paul Newman แสดง โดยต้องเข้าโรงบิลเลียดเพื่อรื้อฟื้นตัวเองขึ้นมาอีกครั้ง ซึ่งช่วงก่อนการถ่ายทำแม้ว่า Paul Newman จะเคยฝึกหนักและเคยเล่นบทนี้มาแล้วครั้งหนึ่ง จากเรื่อง The Hustler แต่ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่องนั้นยังต้องแสวงหานักแสดงประกอบที่มีรูปร่างคล้ายกับตัวเองเพื่อฉากกระโดดลงมาจาก helicopter สู่ม่านน้ำสมมติในเวียคนาม เพื่อให้การแสดงเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3. การเลือกพื้นที่ทีมงานและการหาสถานที่ถ่ายทำ โดยดูแลเรื่องความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง เสื้อผ้า ฉาก และเทคนิคภาพพิเศษต่าง ๆ ก่อนล่วงหน้าด้วยการอ่านรายละเอียดจากการแยกบท

ระหว่างการถ่ายทำ (production)

สิ่งสำคัญที่สุดของผู้กำกับภาพยนตร์ในระหว่างการถ่ายทำคือ จะต้องทำทุกอย่าง ให้คุณค่าของการเล่าเรื่องออกมาครบสมบูรณ์ที่สุด แม้ว่าจะต้องต่อรองขอเพิ่มงบประมาณกับผู้อำนวยการสร้าง หรือนายทุนเพื่อให้บรรยากาศตามท้องเรื่องสมบูรณ์ เช่น ในเรื่อง Gone with the Wind (พ.ศ.2482) ซึ่งเป็นเรื่องของสงครามกลางเมืองในสหรัฐอเมริกา ฉากนี้ทหารฝ่ายใต้ล้มตายบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ต้องหนีมายังเมืองเล็ก ๆ เพื่อให้สมจริง ตัวประกอบจำนวนมากได้มานอนเรียงรายนับเป็นพันคน ที่เหลือออกไปยังเป็นหุ่นนิ่ง ๆ นอนเสริมไกลสุดตา ซึ่งเป็นภาพที่หาดูได้ยากในภาพยนตร์แม้ทุกวันนี้

⁵ สุรพล เกียรติวัฒนา และ พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์ “ประเภทของภาพยนตร์” การสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8 -10 คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2530) หน้า 901 - 904

ความสมบูรณ์ของฝ่ายฉาก เสื้อผ้า กล้องและแสงสี ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ผู้กำกับภาพยนตร์ จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อผู้กำกับศิลป์ นอกจากนี้ผู้กำกับภาพยนตร์จะต้องสนใจต่อการใช้ ความต่อเนื่องของภาพ (visual continuity) ความสัมพันธ์ระหว่างทิศทางซ้ายและขวาของนักแสดง กับกองถ่ายภาพยนตร์ การปล่อยจังหวะของการเดินเรื่อง ความมีมนวลในการเล่าเรื่อง การใช้เลนส์ การจัดภาพ ฯลฯ ที่จะต้องประสานให้เกิดความสุนทรีย์

ระยะหลังการถ่ายทำ (post-production)

การควบคุมคุณภาพหลักการถ่ายทำซึ่งมักอยู่ในห้องลับ ห้องตัดต่อ และห้องควบคุมเสียง เพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปตามเจตนาารมณ์ ก็เป็นเรื่องยากซึ่งผู้กำกับภาพยนตร์จะต้องเอาใจใส่เช่นกัน ดังนั้น จะเห็นว่าผู้กำกับภาพยนตร์มีเวลาน้อยมากที่จะทำทุกอย่างให้สมบูรณ์ได้ ผู้กำกับภาพยนตร์ จึงควรวางแผนล่วงหน้าในระยะยาว ทั้งนี้เพื่อไม่ให้มีการทำงานซ้อนเวลาเกิดขึ้น Wolf Rille ได้ เขียนหนังสือเรื่อง A-Z of Movie Making กล่าวว่าจุดอ่อนของผู้กำกับภาพยนตร์หนุ่ม ๆ คือการไม่ เตรียมงานมาให้พร้อมก่อนวันถ่ายทำ หรือไม่พร้อมที่จะประสานงานกับแผนกอื่น ๆ นั้นเอง

ที่กล่าวมาทั้งหมดจึงอาจกล่าวในประเด็นที่ว่า หน้าที่ของผู้กำกับภาพยนตร์นั้นคือ การ ทำงานให้ครบตามเป้าหมายที่ตัวเองกำหนดไว้โดยประสานงานกับทุก ๆ ฝ่าย

คำว่า “ผู้กำกับภาพยนตร์” มีความหมายอยู่ในตัวของมันเองที่บอกถึงผู้ที่กำหนดทิศทาง ของภาพยนตร์ ภารกิจแท้จริงของผู้กำกับภาพยนตร์นั้นมีผลโดยตรงต่อผู้ดู ไม่ว่าจะป็นวัยใด จึงนับ ว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะเข้าใจว่าภาพยนตร์เป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างสังคมให้ดีขึ้นหรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับตัวผู้กำกับภาพยนตร์และความเข้าใจในหน้าที่ของเขานั้นเอง

44933

บทที่ 3

ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลของภูเก็ต

3.1 ภูเก็ต

ภูเก็ตเป็นชื่อที่ใช้เรียกในปัจจุบันก่อนหน้าที่เราใช้คำว่า " ภูเก็ต " แปลว่า เมืองแก้ว ซึ่งตรงกับความหมายเดิมที่ชาวทมิฬเรียกเมืองนี้ว่า " มณิคราม " ตามหลักฐานที่ปรากฏเมื่อ พ.ศ. 1568 ปัจจุบันภูเก็ตเป็นจังหวัดทางภาคใต้ของประเทศไทยที่มีประวัติความเป็นมาปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์และ โบราณคดีนานนับพันปี เป็นที่รู้จักของนักเดินเรือที่ใช้เส้นทางระหว่างจีนกับอินเดียโดยผ่านแหลมมลายู มีหลักฐาน ที่เก่าแก่ที่สุดคือหนังสือภูมิศาสตร์ และแผนที่เดินเรือของปโตเลมี เมื่อประมาณ พ.ศ. 700 กล่าวถึงการเดินทางจากแหลมสุวรรณภูมิลงมาแหลมมลายูต้องผ่านแหลม " จังซีลอน " ซึ่งก็คือเกาะภูเก็ต นั่นเอง

นอกจากนี้ยังปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยว่า ภูเก็ตเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรตามพรลิงก์ ต่อมาจนถึงสมัยอาณาจักรศรีวิชัย และในสมัยอาณาจักรศรีธรรมนคร เรียกเกาะภูเก็ตว่า " เมืองตะกั่วถลาง " เป็นเมืองที่ 11 ใน 12 เมืองนักษัตร โดยใช้ตราประจำเมืองเป็นรูปสุนัข จนถึงสมัยสุโขทัยเมืองถลางขึ้นอยู่กับเมืองตะกั่วป่าในสมัยกรุงศรีอยุธยาชาวฮอลันดามาสั่งสร้างสถานที่เก็บสินค้าเพื่อรับซื้อแร่ดีบุกที่เมืองภูเก็ต ดังนั้นเกาะภูเก็ตทางตอนเหนือและตอนกลางเป็นเมืองถลางที่มีคนไทยปกครอง ส่วนทางตะวันตกและตอนใต้ของเกาะเป็นเมืองภูเก็ตซึ่งมีชาวต่างชาติเข้ามารับซื้อแร่ดีบุก

จนกระทั่งในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กษัตริย์พม่าได้ยกทัพมาตีหัวเมืองต่าง ๆ ทางใต้เรื่อยมาถึงเมืองถลาง ขณะนั้นเจ้าเมืองถลางเพิ่งถึงแก่กรรมลงคุณหญิงจันทร์ยาและคุณมุกน้องสาว จึงรวบรวมกำลังพลต่อสู้กองทัพพม่าจนแตกพ่ายไป เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2328 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคุณหญิงจันทร์ยาเป็นท้าวเทพกษัตรีและคุณมุกเป็นท้าวศรีสุนทร ต่อมาเมืองภูเก็ตได้เจริญเติบโตมากขึ้นจากการค้าและเหมืองแร่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้รวบรวมหัวเมืองชายทะเลตะวันตกเป็น " มณฑลภูเก็ต " และเมื่อปี พ.ศ. 2476 ได้ยกเลิก มณฑลภูเก็ตและเปลี่ยนมาเป็น " จังหวัดภูเก็ต " ตั้งแต่ นั้นเป็นต้นมา

ที่ตั้งและอาณาเขต

ภูเก็ต เป็นจังหวัดหนึ่งทางภาคใต้ด้านตะวันตกชายฝั่งทะเลอันดามันมหาสมุทรอินเดีย ตั้งอยู่ ระหว่างเส้นรุ้งที่ 7 องศา 45 ลิปดา ถึง 8 องศา 15 ลิปดาเหนือและเส้นแวงที่ 98 องศา 15 ลิปดา ถึง 98 องศา 40 ลิปดาตะวันออกประกอบด้วยเกาะภูเก็ตซึ่งเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และเกาะบริวารอีก 32 เกาะรวม เนื้อที่ประมาณ 570 ตารางกิโลเมตรส่วนกว้างที่สุดของเกาะภูเก็ตเท่ากับ 48.7 กิโลเมตร และมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จดช่องปากพระจังหวัดพังงาเชื่อมโดยสะพาน ท้าวเทพกษัตรี
ทิศใต้	จดทะเลอันดามัน
ทิศตะวันออก	จดทะเลเขตจังหวัดพังงา
ทิศตะวันตก	จดทะเลอันดามัน

ภูมิประเทศ

พื้นที่จังหวัดภูเก็ตประมาณร้อยละ 70 เป็นภูเขาสลับซับซ้อนทอดจากแนวทิศเหนือถึงทิศใต้ ส่วนใหญ่อยู่ทางด้านตะวันตกของเกาะมียอดเขาที่สูงที่สุดประมาณ 529 เมตร คือ ยอดเขา “ไม้เท้าสิบสอง” อยู่ในเขตตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต และอีกประมาณร้อยละ 30 เป็นพื้นที่ราบอยู่ตอนกลาง และตะวันออกของเกาะ ส่วนพื้นที่ฝั่งตะวันตกเป็นภูเขาและหาดทราย นอกจากนี้ยังมีลำคลองทำจัน คลองท่าเรือ คลองบางโรง เป็นต้น

ภูมิอากาศ

จังหวัดภูเก็ต มีลักษณะภูมิอากาศแบบเขตศูนย์สูตร อยู่ในเขตอิทธิพลลมมรสุม อากาศจึงอบอุ่น และชุ่มชื้นตลอดปีมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงพฤศจิกายนและฤดูร้อนได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเมษายน เดือนมีนาคมเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดคือ 33.4 C และเดือนมกราคม เป็นเดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดคือ 22 C

สภาพเศรษฐกิจ

1. ธุรกิจการท่องเที่ยว ภาคเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวด้านการลงทุน และเป็นแหล่งที่มาของรายได้เป็นอันดับหนึ่ง คือ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้แก่ โรงแรม ร้านอาหารบริษัทนำเที่ยวร้านสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เกษตรกรรม เกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การปลูกยางพารา มะพร้าวสับประรด การประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

3. อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรมด้านประมง

เอกลักษณ์ของภูเก็ต

ในเรื่องเอกลักษณ์ ของจังหวัดภูเก็ต ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่านได้จำแนกไว้ดังนี้

1. สภาพภูมิประเทศมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ที่เด่นชัดแตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง คือ สภาพที่เป็นเกาะนอกจากนี้ยังประกอบด้วยเกาะเล็ก เกาะน้อย 36 เกาะ ทำให้ชายฝั่งทะเลของภูเก็ตสวยงาม นอกจากนี้ภูเก็ตยังเต็มไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติมากมายทั้งแร่ธาตุและสัตว์น้ำ ซึ่งทำรายได้ให้กับภูเก็ตไม่ต่ำกว่า 700 ปี

2. วิถีกรรมทางประวัติศาสตร์ของสองวีรสตรีที่สามารถป้องกันบ้านเมืองกลางให้พ้นภัยจากพม่าได้ในปี 2328

3. สภาพพลเมือง ซึ่งเป็นการผสมผสานของวัฒนธรรมจากหลายเผ่าพันธุ์ผสมกลมกลืนจนกลายเป็นสายเลือดใหม่ ซึ่งยืนยันด้วยขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะสิ่งก่อสร้างในจังหวัดภูเก็ต ทำให้ผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์ภูเก็ตกล่าวว่า " ภูเก็ตเป็นสหประชาชาติ "

3.2 กลุ่มคนภูเก็ต

ในอดีตพื้นที่แถบภาคใต้ฝั่งตะวันตกถือเป็นดินแดนที่ห่างไกลกันดาร ทำมาหากินลำบากเนื่องจากสภาพทางภูมิประเทศเป็นหุบเขาสูงชัน ไม่มีที่ราบชายฝั่งหรือพื้นที่ทำเกษตรกรรมอย่างฝั่งตะวันออก จึงมีผู้คนอาศัยอยู่เบาบาง แต่ด้วยเป็นทางผ่านของเส้นทางเดินเรือระหว่างสองซีกโลก ผู้คนต่างชาติต่างภาษาและวัฒนธรรมจึงหลั่งไหลเข้ามายังดินแดนแถบนี้อย่างไม่ขาดสาย โดยเฉพาะที่ภูเก็ต แหล่งพักเรือชั้นดีและอุดมไปด้วยทรัพยากรมีค่า ที่นี่จึงเป็นแอ่งใหญ่ของวัฒนธรรมหลากหลายที่ผสมปนเป

เชื่อกันว่าชาวเลเป็นกลุ่มชนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ก่อน ได้ทิ้งร่องรอยเกี่ยวกับชื่อสถานที่ไว้มากมาย เช่น ไร่ไฉย ติเหร์ กมลา ฯลฯ จากนั้นชนกลุ่มอื่น ๆ จึงทยอยตามเข้ามา ทั้งแขก ไทย จีน มาเลย์ และร่วมกันสร้างรากฐานสังคมตามแนวพุทธ อิสลาม และจีน จนก่อรูปขึ้นเป็นวัฒนธรรมพื้นถิ่นของคนกลางหรือคนภูเก็ตที่คกทอดสืบมาจนทุกวันนี้ และมีเอกลักษณ์เฉพาะต่างจากคนใต้อื่น ๆ

ในบันทึกของฟรานซิส ไทท์ กล่าวถึงลักษณะของคนกลางว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ผสมผสานกันทางด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมกับพวกแขกมลายู โดยเฉพาะคนไทยเป็นจำนวนมากในสมัยนั้นที่ทำได้เป็นทั้งมุสลิมและพุทธศาสนิกชน เช่น ไม่รับประทานเนื้อหมู แต่สักการะพระพุทธรูป ขณะที่กัปตันโรมัส ฟอร์เรสต์ ชาวอังกฤษซึ่งเดินเรือมาถึงภูเก็ตเมื่อ พ.ศ. 2327 ได้เขียนรายงานว่า “ประชากรเกาะแก่งชิลอนพูดภาษาไทย ถึงแม้ว่าพวกเขาจะเข้าใจภาษามลายู พวกเขามีลักษณะหน้าตาคล้ายชาวมลายู ทำทางคล้ายชาวจีนมาก ส่วนคนภูเก็ตก็มองตัวเองว่าเป็นคนหนึ่งในศักดิ์ศรี มีอัตราสูง ไม่ก้มหัวให้ใคร เพราะมีกินมีใช้ เนื่องจากคตินิสัยของการเป็นคนเหมืองที่ “บ้านไม่ต้องเช่า ข้าวไม่ต้องซื้อ กินอยู่กับงสิ” ดังนั้น เมื่อภูเก็ตเปลี่ยนเป็นเมืองท่องเที่ยว เน้นธุรกิจการบริการชาวภูเก็ตจึงปรับตัวไม่ได้ ไม่มีใครยอมทำงานเป็นลูกจ้างตามโรงแรมในระยะแรก ซึ่งลักษณะนิสัยเช่นนี้สอดคล้องกับที่นักวิชาการกล่าวถึงในงานวิจัยเรื่องพัฒนาการของนักธุรกิจสมัยใหม่ในภาคใต้ โดยเฉพาะภูเก็ต ว่า นักธุรกิจภูเก็ตเป็นคนมีศักดิ์ศรีมาก ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน และไม่ให้ความสำคัญกับนาย (เจ้าหน้าที่รัฐ) อันเป็นผลพวงจากการทำเหมือง ซึ่งสร้างความร่ำรวยให้กับคนภูเก็ต โดยไม่เคยต้องพึ่งพารัฐส่วนกลาง

จากการที่มีแร่ดีบุกอุดมสมบูรณ์และทำเหมืองแร่อย่างกว้างขวาง ดึงดูดให้เกิดการอพยพเข้ามาของประชากรจำนวนมาก โดยเฉพาะชาวจีน ไต้หวันและที่หลังไหลเข้ามาเป็นแรงงานในเหมืองแร่และมาลงทุนทำเหมืองกับผูกขาดภายในกิจการค้าขายต่าง ๆ ราคอลงแล้วราคอล่า จนกลายเป็นคนกลุ่มใหญ่ในเกาะที่แสดงบทบาททางวัฒนธรรมของตนเข้มแข็งกว่าคนกลุ่มอื่น ๆ

จีนฮกเกี้ยนและบ๊าบ่า

ดินแดนอุษาคเนย์หรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่รู้จักดีของชาวจีนมาแต่โบราณ ด้วยตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าทางเรือระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับทะเลจีนใต้ โดยเฉพาะบริเวณหมู่เกาะตรงแหลมมลายูซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนของลมมรสุม ทำให้เรือสินค้าต้องจอดพักรอให้พายุสงบก่อนที่จะเดินทางต่อไปหรือกลับบ้าน และจุดพักเรือเหล่านี้ก็ได้พัฒนากลายเป็นเมืองท่าค้าขายแลกเปลี่ยนระหว่างกองเรือสินค้านานาชาติในเวลาต่อมา ไม่ว่าจะเป็นปีนัง สิงคโปร์ เมดาน หรือมะละกา ซึ่งพัฒนาขึ้นเป็นเมืองท่าใหญ่แห่งแรกของบริเวณช่วงแคบมะละกา

การจอดพักเรือรถลมมรสุมเป็นเวลาหลายเดือน ทำให้พ่อค้าชาวจีน โดยเฉพาะจีนฮกเกี้ยน ซึ่งเป็นคนจีนกลุ่มแรก ๆ ที่เดินทางเข้ามาค้าขายในภูมิภาคนี้ ตัดสินใจมีบ้านที่สงขลิ่งในมะละกา โดยแต่งงานกับหญิงมาเลย์พื้นเมือง และทุก ๆ ปีเมื่อพวกเขาเดินทางกลับบ้าน ภรรยาชาวพื้นเมืองก็เป็นผู้ดูแลกิจการค้าที่นี้ สำหรับสายเลือดใหม่ที่เกิดขึ้นของชายจีนกับหญิงมาเลย์หากเป็นลูกชายได้รับการเรียกขานว่า “บ๊าบ่า” หรือ “บ๊าบ่า” (Baba) ส่วนผู้หญิงเรียกว่า “ยองยา” หรือ “โนนยา”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Nyonya) และเมื่อสายเลือดใหม่เหล่านี้มีจำนวนมากขึ้น ก็สร้างวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมดั้งเดิมของบิตามารดา เมื่อพวกเขาอพยพไปตั้งถิ่นฐานตามเมืองท่าต่าง ๆ ในอาณานิคมนี้ ก็ได้นำพาวัฒนธรรมของตนแพร่กระจายไปด้วย กลุ่มคนและวัฒนธรรมใหม่นี้จึงถูกเรียกรวม ๆ ว่าเป็นพวก “จีนช่องแคบ” (Straits Chinese)

การตั้งถิ่นฐานของชาวจีนในภาคใต้ของไทยมีมานานแล้ว ดังปรากฏในบันทึกของทูตจีนและหลวงจีนที่เดินทางผ่านเข้ามายังดินแดนแห่งนี้ว่า มีชาวจีนเข้ามาตั้งภูมิลำเนา แต่จำนวนยังไม่มากนัก ภูเก็ตเป็นเมืองหนึ่งที่ชาวจีนโพ้นทะเลเล็งชอกเข้ามาทำเหมืองแร่และมีบทบาทจนเป็นถึงเจ้าเมือง ดังที่ ร.อ.อเล็กซานเดอร์ แฮมิลตัน ซึ่งเดินทางมาเยือนภูเก็ตระหว่าง พ.ศ. 2243 - 2262 ได้เขียนบันทึกไว้ว่า “ภูเก็ตแม้จะเต็มไปด้วยแร่ดีบุก แต่มีคนขุดแร่ไม่มากนัก เพราะบ้านเมืองไม่ค่อยมีซื้อแปะและเจ้าเมืองส่วนใหญ่ก็เป็นชาวจีน ซึ่งซื้อตำแหน่งมาจากราชสำนักสยาม

ชาวจีนส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำเหมืองในภูเก็ตและหัวเมืองภาคใต้ฝั่งตะวันตก คือ กลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนที่มาจากมณฑลฮกเกี้ยน อันมีเมืองเอ๋อหิงเป็นศูนย์กลาง จีนอพยพเหล่านี้ทวีจำนวนมากขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ นับแต่รัชกาลที่ 3 ดำเนินนโยบาย “ระบบเหมาเมือง” เปิดโอกาสให้คนจีนเป็นเจ้าของและเจ้าภาษีอากรได้ อีกทั้งเมื่อรัชกาลที่ 4 ทำสัญญาเปิดการค้าเสรีก็ยิ่งจูงใจให้คนเหมืองชาวตะวันตกและชาวจีนจากบี๋นังเข้ามาลงทุนทำกิจการเหมืองแร่ดีบุกในภูเก็ตมากขึ้นกลีชาวจีนจากอาณานิคมอังกฤษในมลายูจึงหลั่งไหลเข้าสู่ภูเก็ต นอกจากนี้ในสมัยที่พระยารัษฎานุประดิษฐ์เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต ยังมีการนำเรือกลไฟไปรับคนจีนที่เมืองเอ๋อหิงถึงปีละสามเที่ยว ทำให้ในช่วงเวลาดังกล่าว จำนวนคนจีนในภูเก็ตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนมีมากกว่าชาวพื้นเมือง โดยในปี พ.ศ. 2432 มีชาวจีนในเกาะแห่งนี้ 5,609 คน แต่อีก 26 ปีต่อมา หรือในปี พ.ศ. 2458 คน กลุ่มนี้เพิ่มขึ้นเป็น 36,332 คน

ประชากรจีนที่มีจำนวนมาก ทำให้ภูเก็ตยุคนั้นมีสมาคมลับหรือ “อั้งยี่” เกิดขึ้น โดยแบ่งเป็นสองพวกใหญ่ คือ ยี่หิ้นปุนเถ่าก้ง เรียกกันทั่วไปว่า พวกกะทู้ เพราะมีเขตอิทธิพลอยู่ในบ้านกะทู้ ซึ่งเป็นแหล่งทำเหมืองที่มีชาวจีนอาศัยอยู่มาก กับอีกพวกหนึ่งชื่อว่า ยี่หิ้นเกียนเต็ก หรือเรียกว่า พวกตลาด ซึ่งมีเขตอิทธิพลอยู่ในตัวตลาดเมืองภูเก็ต ทั้งสองยี่หิ้น (มีความหมายถึง อั้งยี่) เป็นศัตรูคู่อริที่มักก่อเหตุวิวาทอยู่เนื่อง ๆ เหตุการณ์รุนแรงสามครั้งใหญ่ที่พวกอั้งยี่ก่อขึ้นจนทางการต้องเข้าปราบปราม คือ

ใน พ.ศ. 2410 อั้งยี่สองพวกยกพวกวิวาทกันกลางเมือง สาเหตุจากการแย่งเชือกน้ำ (สายน้ำเพื่อทำเหมือง) จนข้าหลวงจากส่วนกลางต้องเข้าระงับเหตุ เหตุการณ์ครั้งนี้ ทำให้ทางการไทยนำวิธี “เลี้ยงอั้งยี่” แบบเดียวกับที่อังกฤษใช้กับคนจีนในแหลมมลายูมาใช้ที่ภูเก็ตเป็นแห่งแรก และ

ขยายถึงกรุงเทพฯ ในภายหลัง วิธีการคือเลือกจีนที่มีพรรคพวกนับถือมากตั้งเป็น “หัวหน้าคั้นแซ่” สำหรับควบคุมคนของตนและนำเรื่องร้องทุกข์ของสมาชิกเสนอต่อทางการ

ความวุ่นวายครั้งที่สองซึ่งเป็นครั้งใหญ่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2419 เมื่ออั้งยี่ป่วนเถ่าก้งไม่พอใจที่นายเหมื่องไม่จ่ายค่าแรงเนื่องจากราคาดีบุกตกต่ำประกอบกับมีความเค้นเคืองเจ้าเมืองเป็นทุนเดิม จึงได้รวบรวมสมัครพรรคพวกกว่า 2,000 คนก่อนการยกเข้าล้อมศาลากลาง และออกปล้นสะดมเผาบ้านเรือนชาวบ้าน เกิดจลาจลไปทั่วเมือง จนหลวงพ่อแช่มวัดฉลองและชาวไทยภูเก็ต้องพากันลุกขึ้นต่อต้านในที่สุดทางการทั้งจากส่วนกลางและหัวเมืองใกล้เคียงก็สามารถระงับการเข้าปราบปรามให้สงบลงได้

เหตุวิวาทรุนแรงครั้งสุดท้ายเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2422 เมื่อพวกเกียนเต๊กหลอกพวกป่วนเถ่าก้งมากินเลี้ยงแล้วลงมือฆ่าฟัน พร้อมจุดไฟคลอกพวกป่วนเถ่าก้งตายนับร้อย ๆ คน ภายหลังชาวบ้านกะทุได้ช่วยกันตั้งศาล “ต้องข่องสู” ขึ้นเพื่อเชิญวิญญาณพวกพ้องมาสิงสถิตและเป็นการรำลึกถึงโศกนาฏกรรมครั้งนั้น

ในบรรดาชาวจีนอพยพที่เข้ามาทำเหมืองในภูเก็ต ทั้งที่มาจากแผ่นดินใหญ่โดยตรงและมาจากปีนัง ลิงคโปร์หลายคนได้ก่อร่างสร้างตัวจนร่ำรวยเป็นนายเหมือง และได้รับยศบรรดาศักดิ์เป็นคุณพระ คุณกลวง หรือท่านขุน เช่น พระอร่ามสาครเขต (ต้นมาสาย ต้นชาวนิช) หลวงอำนาจนารักษ์ (ต้นคั่วค ต้นธเวทย์) หลวงประเทศจีนารักษ์ (ต้นจินฮอง หงษ์หยก) หลวงชนาทรนิเทศ (ต้นแจ้งฮ้อ ทองตัน) ขุนเลิศโภคารักษ์ (ต้นแต่หลิม ต้นบุญ) ขุนวิเศษนุกุลกิจ (ต้นเอ็งกี อุดมทรัพย์) ขุนคณิศวณิชยกรรม (ต้นแจ้งเกียด ทองตัน) เป็นต้น และลูกหลานของชาวจีนผู้มั่งคั่งเหล่านี้ได้กลายมาเป็นผู้กุมอำนาจทางเศรษฐกิจและสังคมของภูเก็ตในปัจจุบัน ส่วนญาติจีนที่พอสะสมทุนรอนได้บ้าง ก็มักขยับขยายเข้ามาเปิดร้านค้าในตัวตลาดกล่าวได้ว่าหลังปี พ.ศ. 2425 เป็นต้นมา บทบาทการค้าขายในภูเก็ตตกอยู่ในมือของคนจีนแทบทั้งหมด

ตัวเมืองภูเก็ตในสมัยนั้นมีบรรยากาศเป็นคั้งเมืองจีน ไม่ว้าบนถนน บาทวิถี บ้านช่องหรือร้านรวง หลายสกุลสร้าง “อ้าม” หรือศาลเจ้าของตระกูลเช่า อ้ามเต่งก้องค้อง หรือศาลเจ้าแสดงธรรมของแซ่คั้น ซึ่งเป็นแซ่ที่มีจำนวนมากที่สุดในภูเก็ต ตั้งอยู่ในซอยเล็ก ๆ ริมถนนพังงา เชื่อกันว่าเป็นอ้ามประจำตระกูลเก่าแก่ที่สุดในภูเก็ต และยังคงลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบเดิมไว้อย่างสมบูรณ์ ส่วนอ้ามอื่น ๆ ส่วนมากได้ปรับปรุงเป็นแบบใหม่ เช่น อ้ามจ้ออ้อของแซ่อ้ออ้อ อ้ามมาโจ้ไปของแซ่หลิม อ้ามโก้ยเซ่งอ้อของแซ่โก้ย เป็นต้น อ้ามเหล่านี้ปัจจุบันยังคงใช้เป็นสถานที่กราบไหว้ของคนในตระกูลและบุคคลทั่วไป

อาแปะในตลาดคนหนึ่งย้อนความถึงวันเก่า ๆ ที่วิถีชีวิตยังกรุ่นด้วยกลิ่นอายของความเป็นจีนว่า สมัยนั้นหนุ่ม ๆ จะส่งสายตามองลูกสาวใครง่าย ๆ อย่างเดี๋ยวนี้ไม่ได้ บ้านใครมีลูกสาวจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอาไว้แต่ในบ้าน ทำงานคร่ำ ไม่ค่อยให้ออกมาที่บ้าน ไม่ได้เรียนหนังสือ ถ้าหนุ่มคนไหนอยากมีครอบครัว และรู้ว่าบ้านนั้นบ้านนี้มีลูกสาวก็มักให้ผู้ใหญ่ไปทาบทาม ซึ่งก็มักอยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูงของพ่อแม่หรือคนในวงธุรกิจเดียวกัน

“มุสลิมหรือไทยพุทธในตลาคมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นคนจีนกับบ๊าบ้า พวกกันแต่ภาษาฮกเกี้ยน ในเมืองมีแต่ศาลเจ้าไม่ค่อยมีวัด คนใสบาตรกันน้อยถ้าผู้หญิงจีนหรือบ๊าบ้าคนไหนใสบาตรทุกเจ้า จะโค่นินทาหาว่าเลี้ยงดูพระส่วนมาเขาไปศาลเจ้ากัน”

คำว่า “บ๊าบ้า” ที่อาแปะพูดหมายถึง ลูกผสมระหว่างคนจีนกับคนพื้นเมืองซึ่งในอินโดนีเซียและมลายูจะใช้เรียกลูกผสมที่เป็นชาย ถ้าเป็นหญิงเรียกว่าฮอยา โนนยา หรือย่าหยา แต่สำหรับชาวภูเก็ตแล้ว จะเรียกลูกผสมทั้งหญิงและชายว่า “บ๊าบ้า” ทั้งสิ้น ส่วน “ย่าหยา” นั้น เป็นเพียงชื่อเรียกชุดสตรีพื้นเมืองแบบเจ้าแคว และมีชายเสื้อแหลมยาวด้านหน้าแบบสตรีมลายู

นอกจากชาวฮกเกี้ยนและบ๊าบ้าแล้ว ในภูเก็ตยังมีชาวจีนกลุ่มอื่น ๆ อีกที่มีมาครองจากฮกเกี้ยนคือ แต่จิว ซึ่งส่วนใหญ่เพิ่งโยกย้ายมาจากกรุงเทพฯ หรือภาคกลาง เข้ามาทำการค้ากันมาก ๆ เมื่อราว 40-50 ปีนี้เอง และยังมีจีนแคะจำนวนไม่มากนักที่เข้ามาทำเหมืองพร้อม ๆ กับกลุ่มฮกเกี้ยนกล่าวกันว่าเงินแคะชำนาญในการทำเหมืองรู นอกจากนี้ก็มีกลุ่มไหหลำกวางตุ้ง ปะปนกันไป

ชาวมุสลิม

ชาวไทยมุสลิมตั้งถิ่นฐานอยู่ในภูเก็ตราวร้อยละ 36 ของประชากรทั้งจังหวัด โดยมักตั้งถิ่นฐานอยู่รอบนอกตัวเมืองหรือบริเวณชายฝั่งรอบเกาะประกอบอาชีพประมงและทำสวนสมรมควบคู่กันไป มุสลิมที่นับถือนิกายสุหนี่ส่วนหนึ่งเป็นชาวบ้านที่หันมาเข้ารับอิสลาม อีกส่วนเป็นแขกมลายูที่อพยพเข้ามาจากที่อื่น

มีหลักฐานที่น่าเชื่อว่า ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร - สองวีรสตรีตระกูลเจ้าเมืองถลาง ก็จำเป็นมุสลิมเนื่องจากแม่ของท่านคือหมาเลีย สืบเชื้อสายมาจากสุลต่านไทรบุรีองค์หนึ่ง คุณประสิทธิ์ ชินการณ นักประวัติศาสตร์ท้องถิ่นภูเกิดเสนอความเห็นว่หมาเลียน่าจะนำเอาชาวมุสลิมจากไทรบุรีเข้ามาด้วย และบริวารเหล่านี้น่าจะกระจายกลายเป็นส่วนหนึ่งของบรรพบุรุษมุสลิมในชุมชนต่าง ๆ ของเกาะภูเก็ตในเวลาต่อมา

คุณอารี สามารถ กรรมการอิสลามประจำจังหวัดภูเก็ต อธิบายว่า ก่อนที่ภูเก็ตจะกลายเป็นเมืองท่องเที่ยว ชาวมุสลิมจะตั้งบ้านเรือนอยู่ริมทะเลรอบเกาะ ที่ดินริมทะเลประมาณร้อยละ 70 เคยอยู่ในมือมุสลิม แต่พอภูเก็ตบูมเรื่องการท่องเที่ยว ถนนเข้าถึงริมหาดที่ดินจึงเปลี่ยนมือเป็นของนายทุน เพราะเจ้าของเดิมมักแย่งขาย แล้วเอาเงินที่ได้มาทำกิจการเล็ก ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวบ้างก็ขายที่ดินหมดแล้วไปซื้อที่ภูเก็ต ซึ่งอยู่ลึกเข้าไป เบิกดินทำสวนสมรม สวนยางเหมือนเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนประมงชายฝั่งที่เคยทำกันนั้น ขณะนี้เหลืออยู่ชายฝั่งที่เคยทำกันนั้น ขณะนี้เหลืออยู่ไม่มากนัก เพราะเรือหาปลาของชาวมุสลิมก็มักเปลี่ยนมาใช้รับฝรั่งเที่ยวแทน บางคนเมื่อไม่มีที่ทาง ลูกหลานก็ต้องเข้าไปทำงานภาคบริการในธุรกิจท่องเที่ยว เช่น พนักงานโรงแรม เด็กเสิร์ฟในร้านอาหาร เป็นต้น ปรากฏการณ์เหล่านี้มักเกิดขึ้นกับชุมชนทางชายฝั่งด้านตะวันตก ส่วนด้านตะวันออกซึ่งลักษณะขาดไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว สถานการณ์ยังไม่รุนแรงนัก มุสลิมบางหมู่บ้านยังคงยึดอาชีพประมงชายฝั่งเช่นที่ทำกันมาหลายชั่วคน แต่ไม่ว่าราคาที่ดินชายหาดจะสูงเพียงใดกูโบร์หรือสุสานริมทะเลหลายแห่ง เช่น ที่บางเทา กมลา ป่าตอง และอ่าวมะขาม ก็ไม่เคยหลุดไปอยู่ในมือนักธุรกิจ

บ้านใหญ่และเก่าแก่ของมุสลิมภูเก็ตคือบ้านบางเทา ตำบลเชิงทะเล และตำบลกมลา อำเภอดง ในกลุ่มบ้านเหล่านี้มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่มากกว่าร้อยละ 90 ของราษฎรทั้งหมด บ้านบางเทามีมัสยิดบางเทาหรือมัสยิดมูการ์รุม ซึ่งเป็นมัสยิดใหญ่ที่สุดในภูเก็ตและมีสถานะเป็นมัสยิดกลาง (อย่างไม่เป็นทางการ) ของภูเก็ตในปัจจุบัน ส่วนมัสยิดหลังเดิมซึ่งมีอายุเก่าแก่เทียบเท่าการตั้งชุมชนมากกว่า 150 ปี ยังคงตั้งอยู่ลึกเข้าไปในหมู่บ้าน

โต๊ะสมบูนอร์ หลีกมัน อีหม่ามมัสยิดบางเทา และคนเฒ่าคนแก่ในชุมชนอีกหลายท่านเล่าถึงประวัติหมู่บ้านว่า ผู้นำชุมชนคนแรกคือโต๊ะหลวงกาตี เป็นชาวอินโดนีเซีย ล่องเรือไปมาค้าขาย พบทำเลดีจึงพาพรรคพวกมาตั้งบ้านอยู่ตรงนี้ หลังจากนั้นจึงเผยแผ่ศาสนาแก่คนพื้นเมือง โต๊ะท่านนี้เป็นต้นตระกูล คหปะนะและจำปาคะ ตระกูลใหญ่ของบ้านบางเทา ต่อมาชาวมลายูจากลังกาวิและมาเลเซียอพยพเข้ามาสมทบ เป็นต้นตระกูล เกาะกาวิลักกาวิเขต บินดับดุลลาห์ นอกจากนี้ยังมีมุสลิมจากจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ตระกูลเชื้อสมัน ประวัติเล่าว่าตระกูลนี้สืบเชื้อสายมาจากพระยาสมันเจ้าเมืองสตูล ซึ่งหนีไปอยู่นครศรีธรรมราชเมื่อครั้งหัวเมืองทางใต้ถูกกรุงเทพฯ ยกทัพมาปราบเพราะแข็งเมืองในสมัยรัชกาลที่ 14 อีกหลายสิบปีต่อมาจึงย้ายเข้ามาอยู่บางเทา ขณะที่บางส่วนถูกจับเป็นเชลยไปกรุงเทพฯ ปัจจุบันยังมีมุสลิมตระกูลเชื้อสมันอยู่แถบมีนบุรีหนองจอก

บ้างบางเทามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกมลา เพราะเป็นชุมชนมุสลิมใหญ่ที่อยู่ติดกัน และบรรพบุรุษส่วนหนึ่งมาจากเกาะลังกาวิเหมือนกัน ตระกูลสำคัญและเก่าแก่ในกมลา คือ ดุมลักษณ์ และ ยายี ซึ่งตระกูลหลังนี้สืบเชื้อสายมาจากพระนางมาซูรี หรือตามตำนานเรียกว่า พระนางเลือดขาว อันเป็นตำนานท้องถิ่นที่เล่าขานกันในหมู่ชนภาคใต้ และมาเลเซีย แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของมุสลิมทั่วทั้งภูมิภาค

ปัจจุบันตำบลกมลามีมัสยิดถึงสี่หลัง มีจำนวนครัวเรือนกว่า 600 ครัวเรือน ราว 70 กว่าปีก่อน คนบางเทาจำนวนหนึ่งโยกย้ายไปหาที่ทำกินและตั้งบ้านใหม่ที่ป่าตองซึ่งอยู่ติดกันแค่ข้ามเขา คนสองบ้านนี้จึงเป็นญาติพี่น้องไปมาหาสู่กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนมุสลิมขนาดใหญ่รองลงมาจากบางเทาและกมลา คือ บ้านบางคณที ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง บ้านคอเอน ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง และบ้านเกาะแก้ว ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเมือง ตามลำดับ นอกจากนี้ชุมชนมุสลิมในภูเก็ตก็ตั้งกระจายหรือปะปนไปกับชาวไทยพุทธ แต่โดยส่วนใหญ่ชุมชนมุสลิมจะอยู่ในเขตอำเภอถลาง มีมัสยิดเฉพาะที่จดทะเบียนถูกต้องอยู่ในอำเภอนี้ราว 30 แห่ง จากทั้งจังหวัด 42 แห่ง

ลักษณะเด่นของชาวมุสลิมภูเก็ตที่น่าสนใจอย่างหนึ่งคือ การผสมผสานคติความเชื่อท้องถิ่นหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่นเข้ากับหลักศาสนาตน เช่น เมื่อมีคนตายจะมีการเผาศูสานเจ็ดวันหรือเมื่อเด็กเกิดได้เจ็ดวัน จะมีพิธีรับขวัญด้วยการอุ้มขึ้นเปล เอาผ้าสีผูกเปลแกว่งไปมาพร้อมกล่าวเรียกขวัญเด็กซึ่งตามหลักศาสนาอิสลามจะไม่มีพิธีพวกนี้ ลักษณะดังกล่าวนี้ตรงกับที่ฟรานซิสไลท์ เขียนไว้ว่าประชาชนถลางบางคนเป็นทั้งมุสลิมและสยามอย่างไรก็ตาม คาดว่าค่านิยมในการเก็บศพ ไว้ทุกข์ หรือพิธีรับขวัญเด็คน่าจะเลิกไปหมดแล้วในปัจจุบัน เนื่องจากการศึกษาทางศาสนาพัฒนาขึ้น ทำให้รู้ว่าศาสนพิธีอิสลามที่แท้จริงเป็นอย่างไร

ที่ถนนคลังชันในตัวเมืองภูเก็ตยังมีมัสยิดเก่าแก่อายุ 100 กว่าปีตั้งอยู่อีกแห่งหนึ่ง ชื่อว่ามัสยิดคลังชันหรือมัสยิดญะมียะ มีชาวเยเมนชื่อเช็กมิงซูดเป็นผู้นำคนแรก ที่นี่เป็นชุมชนมุสลิมแห่งเดียวในภูเก็ตที่มีบรรพบุรุษเป็นแขกอาหรับ ปัจจุบันมีสัดบุตรตั้งบ้านเรือนอยู่รอบมัสยิดราว 10 กว่าครัว

ชาวมุสลิมในเมืองภูเก็ตเล่ากันว่าชื่อเขาโต๊ะชะนะนั้นมีที่มาจากแขกอาหรับ คือ เดิมมีแขกอาหรับคนหนึ่งมาอยู่แถวดินเขา เป็น “เช็ก” ซึ่งในภาษาอาหรับ หมายถึง คนแก่ที่มีความรู้ทางศาสนาแล้วเพี้ยนมาเป็น “ชะนะ” คนพื้นเมืองเดิมคำว่า “โต๊ะ” ซึ่งมีความหมายอย่างเดียวกันนำหน้าลงไป กลายเป็น “โต๊ะชะนะ” แขกอาหรับคนนั้นอาจเป็นคนเดียวกับเช็กมิงซูดก็เป็นได้

ชาวเล

ชาวเลเป็นชนเผ่าดั้งเดิมแถบอันดามัน อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลและตามหมู่เกาะต่าง ๆ ตั้งแต่บริเวณตอนใต้ของพม่า ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล ไปจนถึงเขตมาเลเซียพวกเขาไม่มีภาษาเขียน มีเศรษฐกิจแบบยังชีพ คือหากินอยู่กับทะเล ไม่เพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ บางกลุ่มยังเร่ร่อนไปตามเกาะแก่งต่าง ๆ อาศัยหลบนอนและมีชีวิตอยู่ในเรือ ดูเหมือนสิ่งเหล่านี้ทำให้คนทั่วไปจัดชาวเลอยู่ในสถานะทางสังคมระดับล่าง เปรียบเช่นชาวป่าชาวคอย แม้หลายชั่วคนที่ผ่านมาพวกเขาส่วนใหญ่จะหยุดร่อนเร่ขึ้นมาตั้งบ้านเรือนเป็นชุมชนที่แน่นอนตามชายฝั่งแล้วก็ตามด้วยวิถีชีวิตที่ผูกพันอยู่กับท้องทะเล ทำให้บางคนเรียกพวกเขาว่า “ชาวน้ำ” ซึ่งชื่อนี้สร้างความไม่พอใจในหมู่ชาวเล เพราะพวกเขา รู้สึกว่ามีความหมายเหมือนน้ำอย่างว่าของผู้ชายนอกจากชื่อดังกล่าวนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวแล้ว กว่าสิบปีที่ผ่านมายังเกิดคำว่า “ไทยใหม่” เพิ่มขึ้นมาจากหน่วยราชการ นับว่าเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นคนไทย ทำนองเดียวกับที่เรียกชาวเขาว่า “ชาวไทยภูเขา” ในประเทศไทยแบ่งเป็นสองกลุ่มใหญ่ตามแนวคิดชนวิทยา โดยอาศัยตำนานจากคำบอกเล่าของพวกเขาเองเป็นหลัก

- ชาวเลกลุ่มมอเก็น (MOKAN) แบ่งเป็นสองกลุ่มย่อย คือ มอเก็นปูเลา (MOKEN PULAU) หมายถึงมอเก็นเกาะ หรือที่เรียกกันว่า สิงห์ทะเล กับ มอเก็นตามับ (MAKEN TAMUB) หมายถึง มอเก็นบก หรือเรียกกันว่า มอเก็นขละ หรือสิงห์บก มอเก็นทั้งสองกลุ่มใช้ภาษามอเก็นเป็นภาษาพูด โดยมีภาษามอเก็นปูเลาเป็นภาษากลาง ส่วนภาษามอเก็นตามับเป็นภาษาถิ่น

- ชาวเลกลุ่มอุรักลาไวย์ (URAKLAWLI) ใช้ภาษาอุรักลาไวย์เป็นภาษาพูดตามลักษณะทางภาษาศาสตร์จัดเป็นภาษาถิ่นถิ่นหนึ่งของภาษามลายู

สำหรับภูเก็ตมีชาวเลทั้งสองกลุ่มตั้งถิ่นฐานอยู่หมู่บ้าน บางบ้านเป็นชาวเลกลุ่มเดียวกันทั้งชุมชน บางบ้านอยู่ปะปนคละเคล้ากันไป ได้แก่ หมู่ 4 บ้านแหลมตุ๊กแก ตำบลรัชฎา เกาะสิเหร่ และหมู่ที่ 3 บ้านสะปำ ตำบลเกาะแก้ว อำเภอถลาง เป็นอุรักลาไวย์ ทั้งสองชุมชน หมู่ 2 บ้านราไวย์ ตำบลราไวย์ อำเภอเมือง เป็นสิงห์ทะเลปนอยู่กับอุรักลาไวย์ และหมู่ 5 บ้านแหลมหลา ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง เป็นสิงห์บกปนอยู่กับอุรักลาไวย์

บ้านแหลมตุ๊กแกบนเกาะสิเหร่นับเป็นชุมชนชาวเลที่ใหญ่ที่สุดในภูเก็ตปัจจุบันมีประชากรถึง 2,000 กว่าคน ส่วนใหญ่ใช้นามสกุลเดียวกัน คือ ประโมทกิจ บรรพบุรุษเล่าต่อกันมาว่าชาวเลอุรักลาไวย์ที่หนีอพยพมาจากมาเลเซียเมื่อร้อยกว่าปีที่แล้ว เมื่อแรกขึ้นมาตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณแหลมร้างบนเกาะสิเหร่ แต่เนื่องจากไม่มีความรู้ในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดิน อีกทั้งเชื่อว่าที่ดินและผืนน้ำเป็นของส่วนรวม ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ต่อมาจึงถูกคนเมืองรุกไล่ที่และพากันย้ายมาอยู่บริเวณแหลมตุ๊กแก แต่แล้วก็เกิดปัญหาตามมาเช่นเคย ปัจจุบันบ้านชาวเลแห่งนี้ทับอยู่บนที่ดินของเอกชนรายหนึ่ง การอยู่รวมกันเป็นชุมชนใหญ่ ทำให้ชาวเลบ้านแหลมตุ๊กแกยังคงวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตตามแบบดั้งเดิมไว้ได้มาก สมชาติ ประโมทกิจผู้ใหญ่บ้านแหลมตุ๊กแก เล่าเรื่องภาษาชาวเลให้ฟังว่า “ชาวเลสิเหร่เรียกคนไทยว่า เซียบ เรียกแขกว่า มลายู เรียกคนทางแหลมหลาว่า มอ์แกน หรือสิงห์คอน พวกนี้พูดไม่เหมือนเรา ฟังกันไม่ค่อยรู้เรื่อง แต่เรากับราไวย์ฟังกันออก ต่างกันแค่สำเนียงส่วนทางเกาะลันตา (จังหวัดกระบี่) พูดเหมือนเราเลย”

ผู้ใหญ่ยังบอกว่า คนทุกวัยในหมู่บ้านยังคงสื่อสารกันด้วยภาษาชาวเลเป็นส่วนใหญ่ เด็กวัยรุ่นก็เช่นกัน นอกเสียจากจะพูดคุยกับคนไทยที่มาเป็นแขก ซึ่งปัจจุบันมีเยอะพอสมควร

ป้าคนหนึ่งซึ่งมีสามีเป็นชาวเลราไวย์เล่าว่า “เดี๋ยวนี้อีกกับคนไทยในเมืองเยอะ คนอีสาน คนพม่าก็มี แต่ส่วนมากชอบแต่งกันเองในบ้านเรา หรือไปเที่ยวคองกับทางสะปำ ราไวย์ เพราะเป็นชาวเลเหมือน

กัน แหลมหลามีไปแตงน้อย เพราะคนละพวก ทางสันตาคพวกเดียวกันก็จริง แต่ไม่ได้ไป มันไกลตามธรรมเนียมชาวเล แต่งแล้วต้องไปอยู่บ้านผู้หญิงบ้านสะพานนั้นแยกไปจากสิเหร่นับสิบปีแล้ว เนื่องจากชายฝั่งบริเวณนั้นเป็นหาดโคลนจึงมีหอยแครงมาก ปัจจุบันมีชาวเลตั้งบ้านอยู่หลายสิบหลังคา มีอาชีพออกเรืออวนลากหอย และยังคงไปมาหาสู่กับสิเหร่อยู่เนื่อง ๆ

ส่วนชาวเลที่บ้านราไวย์นั้น กลุ่มอุรักลาไวย์เล่าว่า บรรพบุรุษของตนเองโยกย้ายจากหมู่เกาะแถบประเทศมาเลเซียมาอาศัยตามเกาะต่าง ๆ คือ เกาะเฮ เกาะบอน ต่อมาเพื่อความสะดวกในการติดต่อกับพ่อค้าบนภูเก็จจึงย้ายมาอยู่เสียดีที่หาดราไวย์เมื่อราว 100 กว่าปีมาแล้ว ขณะที่กลุ่มสิงห์ทะเล (บางคนเรียกว่า ชาวง่าม ตามลักษณะเรือไม้ระกำ ที่มีหัวและท้ายเป็นง่าม) เล่าว่า ดั้งเดิมพวกเขาอาศัยอยู่บริเวณหมู่เกาะในเขตประเทศพม่า เช่น เกาะสอง เกาะย่านเจือก เป็นต้น และอพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่หาดราไวย์ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เรือมาจากจนถึงราว พ.ศ. 2500 คนเก่าในพื้นที่เล่าว่า ทั้งสองพวกอยู่รวมกันโดยไม่มีแบ่งเขต และเข้ากันได้ดี แมตตอนแรกจะคุยกันไม่รู้เรื่องเพราะใช้คนละภาษา อยู่ไม่นานวันเข้าก็แต่งงานเกี่ยวดองจนกลายเป็นพวกเดียวกัน แต่คนในบ้านยังรู้ว่าใครเป็นใคร เพราะรู้โคตรตระกูลกัน ส่วนที่บนเกาะเฮ เกาะบอน ก็ขายให้พวกนายทุนหมดแล้ว ชาวเลราไวย์มีนามสกุลร่วมกัน คือ หาดทรายทอง รักนาว ประมงกิจ รักปะการัง

จากที่ตั้งชุมชนซึ่งใกล้เมืองมากกว่ากลุ่มอื่น อีกทั้งมีคนต่างถิ่นเข้ามาอยู่ปะปน ทำให้สังคมชาวเลราไวย์เปลี่ยนแปลงไปมาก ดูผิวเผินแทบไม่รู้ว่าเป็นหมู่บ้านชาวเล ชาวบ้านส่วนใหญ่พูดได้คล่อง และบางคนก็ใช้ภาษากลางได้ดี นอกจากนี้จำนวนประชากรที่มีมากกว่าพันคนและยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในเนื้อที่จำกัดเพราะขาดการคุมกำเนิดบวกกับสุขอนามัยไม่ดี ทำให้หมู่บ้านมีสภาพแออัดคล้ายสลัม

ราวปี พ.ศ. 2537 คนไทยเจ้าของที่รายหนึ่ง คือนายจำเริญ มุขดี ผู้ใหญ่บ้านราไวย์ ร่วมกับหน่วยราชการ ได้เตรียมโยกย้ายชาวเลกลุ่มนี้ไปอยู่ที่บ้านบางชีเหล้า อำเภอเมืองภูเก็ต เพื่อรวมเป็น “หมู่บ้านอิปซี” เมื่อชาวบ้านรู้ข่าวก็เกิดการชุมนุมต่อต้านขึ้นในหมู่บ้านอย่างไรก็ตามโครงการจำต้องหยุดไปเพราะทางการมีปัญหาด้านงบประมาณ

ชาวเลกลุ่มสุดท้ายคือ ที่แหลมหลา หมู่ 5 ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง กลุ่มอุรักลาไวย์เล่าว่า บรรพบุรุษของเขาอยู่บ้านเหนือบรร้อยปีแล้ว ต่อมาเมื่อราว 50 ปีก่อนจึงย้ายมาที่บ้านแหลมหลาซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านเหนือนัก ขณะที่บางส่วนก็ย้ายไปตั้งบ้านที่บ้านด่านหยิด อำเภอถลาง ต่อมาภายหลังจึงย้ายมารวมกันที่บ้านแหลมหลา และได้มีพวกสิงห์บกจากบ้านท้ายเหมือง จังหวัดพังงา อพยพเข้ามาอยู่ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันชาวเลบ้านแหลมหลามีเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ทั้งยังกลายเป็นไทยไปเสียมากแล้ว ส่วนที่ยังสังกัดได้ชัดก็คือกลุ่มวัยกลางคนขึ้นไป พวกเขาเรียกตัวเองว่า มอเก็น พุคภาษามอร์แกนและมีประเพณีบางอย่างที่เป็นเอกลักษณ์ต่างจากชาวเลกลุ่มอื่นในภูเก็ต เช่น การนอนหาดในเดือนสาม การเช่นผีตายายด้วยการนำอาหารใส่ถ้วยแขวนไว้กับชื่อในบ้าน

แม้ในสำมะโนครัวจะระบุว่าพวกเขานับถือศาสนาพุทธ แต่ในความเป็นจริงชาวเลกลุ่มต่าง ๆ ที่กล่าวมายังคงนับถือผีตายาย ผีหมู่บ้าน และวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ น้อยคนที่จะบวชหรือไปทำบุญที่วัดเช่นพุทธศาสนิกชนทั่วไป และในหมู่บ้านบางแห่ง เช่นที่ราไวย์ก็มีบางครอบครัวเปลี่ยนมานับถือคริสต์ศาสนาบ้างแล้ว

ชายชาวเลได้ชื่อว่าเป็นเจ้าสมุทรเพราะเกิดและโตมากับทะเล พวกเขาชำนาญเรื่องการดำน้ำแทงปลา ฆมหอยจับกุ้งหรือปูด้วยมือเปล่า ก่อนที่จะมีอุปกรณ์ช่วยหายใจเข้ามาใช้นั้น พวกเขาสามารถคลั่งหายใจได้นานโดยไม่เหน็ดเหนื่อยนี้หมู่บ้านชาวเลทุกแห่งยังตั้งอยู่ริมทะเล ชายชาวเลส่วนใหญ่ยังคงทำประมงชายฝั่งเป็นอาชีพหลักยกเว้นยามว่างหรือหน้ามรสุมอาจรับจ้างคนไทยในหมู่บ้านใกล้ ๆ ทำงานเป็นครั้งเป็นคราว เช่น คายหญ้า เก็บมะพร้าว แม้ระยะหลังจะมีบางคนผันไปเป็นลูกจ้างบ้าง เช่น หมู่บ้านแหลมหลาไปทำงานกรมทาง บ้านแหลมตึกแกลเคยไปทำเรือขุดแร่ แต่ก็จัดว่าเป็นจำนวนน้อยเพราะพวกเขารักที่จะใช้ชีวิตอิสระอยู่กลางท้องทะเลมากกว่า “การออกทะเลต้องคว้น 13-6 คำ เป็นน้ำใหญ่ ส่วน 7-12 คำ เป็นน้ำตาย เวล่าน้ำตายน้ำจะนิ่ง ไม่ค่อยขึ้นลง คำน้ำได้ เวล่าน้ำใหญ่ต้องกลับเข้างฝั่ง เพราะน้ำจะขึ้น - ลงเร็ว กระแสน้ำข้างใต้แรง ออกเรือทีไปกันทั้งหมู่บ้านไปกันหลายวัน บางทีเกือบอาทิตย์ น้ำใหญ่ถึงกลับมา หากินไปทั่ว แถบพังงา ก็ไป บางทีไปไกลถึงระนองเลย เวลาค้าแต่ก่อนไม่ใช่เครื่อง ลงลึกได้ประมาณสามวา แต่ตอนนี้ใช้เครื่องปั๊มลมจากเรือลงได้ลึกเป็นสิบวา มีหลายคนในหมู่บ้านโดนน้ำบิย ไม่ตาย แต่ก็พิการไปเลย” พี่ชาวเลแหลมตึกแกลเล่าขณะกำลังซ่อมลอบดักปลาหมึก ส่วนชายชาวเลที่ราไวย์ดูจะมีความสามารถทางทะเลน้อยลง เหตุเพราะหันไปเอาดีทางธุรกิจท่องเที่ยวเสียมาก

ขณะที่ผู้ขายผจญอยู่กลางทะเลผู้หญิงซึ่งรอรออยู่ทางบ้านมีหน้าที่แกะหอย ปู ปลา เตรียมนำไปขายที่ตลาด สมัยก่อนบางหมู่บ้าน เช่นที่ราไวย์ยามว่างผู้หญิงจะทอเสื่อจากเตยทะเลไว้ใช้เอง แต่เดี๋ยวนี้ภาพกลุ่มแม่บ้านชาวเลนั่งล้อมวงเล่นไพ่ หรือกินเหล้า ดูจะหาความสุขได้ง่ายกว่าเสียแล้ว

นับแต่การท่องเที่ยวเฟื่องฟูในภูเก็ตชาวเลหลายหมู่บ้าน โดยเฉพาะที่ราไวย์ได้รับผลกระทบเช่นชาวเมืองคนอื่น ๆ นอกจากหมู่บ้านจะกลายเป็น HUMAN ZOO ให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินชม โดยมีเด็ก ๆ เดินตามขอเงินกันเป็นพรวนแล้ว ชายชาวเลหลายคนหันมาค้าขายหาสัตว์ทะเลขายให้ร้านอาหารและหาหอยเปลือกสวย ๆ หรือหอยมุกขายให้ร้านขายของที่ระลึก หรือให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่บ้านตั้งโต๊ะขายเอง พวกเขาเองรวมทั้งคนนอกมองว่าสิ่งเหล่านี้ทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้น เงินทองหาได้ง่ายกว่าแต่ก่อน มอเตอร์ไซค์มีกันแทบทุกบ้านหลายบ้านมีรถกระบะใช้ แต่ในทางตรงข้ามพวกเขาก็กำลังสูญเสียวิถีชีวิตแบบพอเพียงไปพร้อม ๆ กัน

3.3 วัฒนธรรมของคนภูเก็ต

วัฒนธรรมของคนภูเก็ต สรุปออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทวัตถุธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมที่แสดงออกด้วยรูปแบบ วัตถุ หรือ สิ่งที่สามารถจับถือได้ เช่น สิ่งปลูกสร้าง เครื่องแต่งกาย เครื่องใช้และศิลปกรรม เป็นต้น
2. ประเภทนามธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมที่แสดงออกในลักษณะที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความคิด ศิลปกรรม กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ความศรัทธาในศาสนา มารยาทในสังคม ดังนี้

ศิลปกรรม ประเภทวัตถุธรรม

- สถาปัตยกรรมในภูเก็ต มีศิลปะที่แสดงออกเป็นรูปลักษณะที่แบ่งแยกออกจากกันอย่างเห็นได้ชัดของคนหลายกลุ่มผสมผสานเข้าไป ของคนไทย คนจีนมุสลิม และชาวเลในการสร้างอาคารบ้านเรือนหรือสถานที่ราชการที่มีมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นอาคารศาลากลางจังหวัด ศาลจังหวัด ธนาคารชาเตอร์ บ้านของเอกชนตรงสี่แยกเขาวราชตัดกับถนนดินุ๊ก ที่เป็นรูปทรงแบบยุโรปและแบบป็นัง ส่วนบ้านคนจีนที่เคยมาประกอบอาชีพทำเหมืองสมัยโบราณแถบตำบลปัจจุบัน ก็ยังคงมีการรักษารูปแบบเอาไว้ให้เห็นในปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มหมู่บ้านของคนไทย ที่เป็นรูปแบบบ้านเรือนไทยยกพื้นหรือหมู่บ้านของชาวเลที่มีลักษณะแตกต่างออกไปอีกแบบหนึ่ง

ศิลปะที่เป็นสถาปัตยกรรมเหล่านี้ บางแห่งที่เป็นอาคารถาวรก็ควรเป็นหน้าที่ของกรมศิลปากรขอขึ้นทะเบียนไว้และช่วยในการบำรุงรักษาเอกลักษณ์ไว้ก็จะเป็นการช่วยอนุรักษ์สถาปัตยกรรมเหล่านี้เอาไว้

- การแต่งกาย ผู้หญิงชาวบ้านทั่ว ๆ ไป ยามปกติที่อยู่กับบ้านแต่งกายตามสบายโดยนุ่งผ้าโสร่งกระโจมอกเพียงผืนเดียว เวลาออกจากบ้านการแต่งกายของชาวภูเก็ตทั่ว ๆ ไปมีลักษณะเด่นที่เห็นได้เด่นชัดแตกต่างไปจากชาวจังหวัดอื่น ๆ คือจะนุ่งผ้าโสร่งปาเต๊ะที่มีราคาและมีความงดงาม เสื้อเข้ารูปตัดด้วยผ้าลูกไม้โปร่งบางมีเสื้อชั้นในเข้ากับเสื้อชั้นนอกประดับทองรูปพรรณค่อนข้างมาก

ส่วนการแต่งกายไปงานศพของชาวภูเก็ต ไม่นับเรื่องชุดคำจะเป็นสีหรือลวดลาย เป็นสีฟ้า สีเขียว สีน้ำเงิน ก็ได้ แต่ไม่อยู่ในโทนสีแดง

การนุ่งโสร่ง และเสื้อลูกไม้เข้ารูป คงจะได้รับอิทธิพลมาจากแขกมาเลเซีย สำหรับบุคคล
สูงวัยเข้าใจว่าจะรักษาเอกลักษณ์นี้ไว้เนื่องจากความภาคภูมิใจ
แนวโน้มของการแต่งกายปัจจุบันยังมีอยู่มากพอสมควร แต่สำหรับอนาคตเมื่อได้รับอิทธิพลจาก
วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา คนสมัยใหม่ เยาวชนรุ่นหลัง กำลังหันมานิยมนุ่งกางเกงและกระโปรง
กันเป็นส่วนมาก

ศิลปกรรมประเภทนามธรรม

- ภูเก็ตมีพื้นฐานเป็นเมืองประมง เมืองเหมืองแร่และเมืองเกษตร สภาพทั่วไปเป็นเกาะ ไม่
ค่อยจะได้คบหากับชุมชนบนแผ่นดินใหญ่มากนัก ความเป็นอยู่จึงสุขสงบและมั่งคั่งสมบูรณ์
มาก ชีวิตจิตใจของชาวภูเก็ตจึงมักคงอยู่ในความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่ชอบการทำร้ายข่มเหงกันและ
กัน ไม่เหมือนผู้คนในดินแดนที่มีแผ่นดินติดต่อกันเป็นผืนใหญ่ ซึ่งมักจะเต็มไปด้วยภัยนานาชนิด
ทั้งภัยธรรมชาติ+และภัยจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ในบางท้องถิ่นที่เกิคมมาพอลิมิตาผู้โลกก็ผจญ
กับการกดขี่ข่มเหง การทำร้ายซึ่งกันและกันแล้ว เมื่อเติบโตขึ้น ก็ต้องเกลือกกลั้วกับสิ่งแวดล้อม
เหล่านั้นจนทำให้ชีวิตกร้าวแกร่ง จิตใจเหี้ยมหาญ ซึ่งลักษณะเช่นนี้หาได้ยากในชาวภูเก็ตโดย
กำเนิด

บทที่ 4

ขั้นตอนการทำงาน

4.1 ขั้นตอนการหาข้อมูล

หลังจากที่ข้าพเจ้าได้ตัดสินใจทำโครงการศิลปนิพนธ์หัวข้อ กำกับภาพยนตร์สารคดี ทัศนศึกษา คนภูเก็ต 2544 แล้วนั้น ข้าพเจ้าเริ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์สารคดีว่ามีลักษณะอย่างไร หน้าที่ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีมีอะไรบ้างและกระบวนการทำภาพยนตร์สารคดีเป็นอย่างไร หลังจากนั้นหาตัวอย่างภาพยนตร์สารคดีมาศึกษา เช่น เรื่อง NANOOK OF THE NORTH , BARAKA , GOYA , Shagill , Chang, The last day เพื่อค้นหาแนวภาพยนตร์สารคดีตัวเอง แต่ก็ยังไม่ชัดเจน

จึงพยายามหาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภูเก็ต คนภูเก็ต วัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งจากหนังสือท่องเที่ยว , หนังสือประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ของภูเก็ต รวมทั้งหาวิดีโอของบริษัทต่าง ๆ ในเมืองไทยที่ได้ทำสารคดีเกี่ยวกับภูเก็ตมาแล้ว เพื่อคว้า ประเด็นและรูปแบบแนวทางในการนำเสนอเรื่องของบริษัทเหล่านั้นเป็นอย่างไรเพื่อที่ข้าพเจ้าจะได้นำเสนอในรูปแบบที่ต่างออกไป เนื่องจากข้อมูลเบื้องต้นจากภาคเอกสารและวิดีโอมาเหล่านั้นได้ทำการผลิตมานานแล้ว ทำให้ไม่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน จึงตัดสินใจลงพื้นที่ไปหาข้อมูลภาคสนามเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับภูเก็ต เฝ้าสังเกตการณ์ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ รวมทั้งสัมภาษณ์ความคิดเห็นของคนท้องถิ่นบริเวณนั้นและสัมภาษณ์ประธานวัฒนธรรมภูเก็ต เมื่อใช้ข้อมูลทั้งภาคเอกสารและภาคพื้นที่มาแล้วผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปออกมาให้เป็นประเด็นที่เราต้องการนำเสนอ จึงสรุปประเด็นได้ว่า " ความเจริญรุดล้า วัฒนธรรมอันดิงาม" โดยมีความขัดแย้งที่กลมกลืนของชีวิตความเป็นอยู่กับการท่องเที่ยวเป็นแนวความคิดหลัก จึงนำเนื้อหาและประเด็นดังกล่าวมาเขียน โครงเรื่องให้เห็นภาพ แล้วนำไปพัฒนาเป็นงานต่อไป

4.2 การพัฒนาโครงเรื่อง

จากข้อมูลที่ได้มาผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ แล้วสรุปออกมาเป็นแนวทางของภาพยนตร์สารคดีเรื่องคนภูเก็ต และขั้นสุดท้ายได้พัฒนาเป็นบทภาพยนตร์สำหรับการถ่ายทำ

โครงเรื่องครั้งที่ 1

เมื่อสรุปแนวทางของภาพยนตร์สารคดี เรื่อง " คนภูเก็ต 2544 " ได้แล้วจึงได้นำข้อมูลมาพัฒนาขึ้นเป็นโครงเรื่อง โดยแบ่งโครงเรื่องออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกนำเสนอถึงความงามของภูเก็ต ส่วนที่สองเสนอให้เห็นสีสันของวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว และส่วนสุดท้ายคือ ภาพลักษณ์ของภูเก็ตในปัจจุบัน คติภาพออกมาตามความเห็น

เมื่อลงพื้นที่หาข้อมูล แต่ภาพที่ออกมาเป็นเพียงภาพทั่ว ๆ ไปภาพบางภาพไม่จำเป็นต้องมาใช้จึงไม่สามารถบอกประเด็นที่ต้องการนำเสนอได้อย่างชัดเจน มองออกมาภาพรวมยังเป็นสารคดีท่องเที่ยว

โครงเรื่องครั้งที่ 2

หลังจากโครงเรื่องครั้งที่ 1 ไม่สามารถที่จะพูดถึงประเด็นที่ต้องการเสนอได้จึงได้เขียนโครงเรื่องขึ้นมาใหม่ โดยมุ่งหาภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของภูเก็ตให้มากที่สุด จึงได้ภาพที่มีความชัดแย้งภายในตัวของมันเองออกมา และได้เปลี่ยนโครงเรื่องในส่วนที่สองให้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนภูเก็ตที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะออกนำเสนอ และส่วนที่สามเจาะจงไปให้เห็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เข้ามาในวิถีชีวิตของคนภูเก็ต แต่ยังขาดการเชื่อมต่อของความชัดแย้งที่พูด ยังขาดการเชื่อมโยงของเรื่องในสามส่วนที่ต้องการนำเสนอให้ออกมาเป็นเรื่องเดียวกันอย่างต่อเนื่อง และยังสรุปทิศทางของสารคดีไม่ชัดเจน

โครงเรื่องครั้งที่ 3

จากโครงเรื่องครั้งที่ 2 ได้นำกลับมาปรับปรุงเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นก่อนการถ่ายทำ โดยใช้แนวความคิดหลักในการนำเสนอเป็นความชัดแย้งที่กลมกลืนกันระหว่างวิถีชีวิตกับการท่องเที่ยวเข้ามาแทนเพราะเห็นภาพได้ชัดเจนกว่า โดยมีารเพิ่มอารมณ์ของเรื่องเริ่มจากความสงบเรียบง่าย ค่อยๆเพิ่มความสะเทือนใจ สุดท้ายลงเอยด้วยความหดหู่ แต่ก็ยังขาดเอกลักษณ์ความเป็นภูเก็ตที่ชัดเจนอยู่ดี

4.3 การพัฒนาบท

การเขียนบทครั้งที่ 1 เป็นการนำภาพต่าง ๆ ในโครงเรื่องครั้งที่ 2 มาใช้แต่ได้ทำการเปลี่ยนวัฒนธรรมและประเพณีแต่งงานมาเป็นประเพณีวันสาทเดือนสิบเพื่อเชื่อมโยงให้เห็นการสัมพันธ์ของกลุ่มชนต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกันในภูเก็ท และใช้ภาพ เสียงดนตรีประกอบเป็นตัวเล่าเรื่อง โดยเปลี่ยนจากการสัมภาษณ์ แต่ทำให้บทไม่สามารถนำเสนอประเด็นที่ต้องการจะบอกแก่คนดูได้ เพราะมีแต่ภาพทั่ว ๆ ไป

การพัฒนาบทภาพยนตร์ครั้งที่ 2 จึงได้หารูปแบบในการนำเสนอโดยเปลี่ยนจากการใช้ภาพเล่าเรื่อง มีเสียงบรรยายภาพ และเสียงดนตรีประกอบมาเป็นเสียงบรรยายเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจตรงกับประเด็นที่เราต้องการเสนอ และเปลี่ยนตอนเปิดเรื่องจากทิวทัศน์เมืองป่าตองยามค่ำคืนมาเป็นภาพลักษณ์ด้านความสวยงามทางทะเลของภูเก็ตแทน

การพัฒนาบทที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์ตัวอย่างจึงได้นำการพัฒนาบทครั้งที่ 2 มาเพิ่มภาพที่เห็นถึงความขัดแย้งให้มากยิ่งขึ้นและเปลี่ยนจากการบรรยายมา เป็นการสัมภาษณ์บุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับจังหวัดภูเก็ตและคนภูเก็ตเป็นคนให้ข้อมูลในเรื่อง

ส่วนการพัฒนาบทครั้งสุดท้ายเป็นการนำเสนอเรื่องราวโดยใช้การเปรียบเทียบเข้ามาช่วยเพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่าง 2 อย่างระหว่างวิถีชีวิตแบบเดิมของคนท้องถิ่นภูเก็ตกับวัฒนธรรมการท่องเที่ยวการค้าเน้นเรื่องใช้เสียงที่ให้สัมภาษณ์แสดงถึงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่เราพูดถึง ภาพในส่วนอื่นที่สวยแต่ไม่มีความหมายจึงตัดทิ้งไป และยังคงใช้ดนตรีประกอบเพื่อสร้างอารมณ์ให้กับคนดูอีกด้วย

สรุปแนวทางของภาพยนตร์สารคดี เรื่อง คนภูเก็ต 2544

วัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อแสดงถึงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนภูเก็ตในปีพ.ศ.2544 - เพื่อแสดงถึงแนวคิดที่ว่า ความเจริญรุดล้าวัฒนธรรมอันดีงาม
กลุ่มเป้าหมาย	ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะคนภูเก็ต อายุ 12 ปีขึ้นไป
ความคิดหลัก	ความขัดแย้งที่กลมกลืนระหว่างวิถีชีวิตและการพัฒนาการท่องเที่ยว
ความขัดแย้ง	การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่เอื้อต่อวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น
<u>โครงเรื่องย่อ</u>	
ส่วนที่ 1	<p>“ ชีวิตเรียบง่าย “</p> <p>เสนอวิถีชีวิตแบบเดิมของคนภูเก็ตท่ามกลางภูมิประเทศที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่เป็นเกาะของภูเก็ต</p>
ส่วนที่ 2	<p>“ การท่องเที่ยว “</p> <p>แสดงให้เห็นสภาพการใช้ชีวิตของคนภูเก็ตในปัจจุบันในความเปลี่ยนแปลงที่เข้ามาของการท่องเที่ยว</p>
ส่วนที่ 3	<p>“ การรุดล้าของการท่องเที่ยว “</p> <p>แสดงให้เห็นผลของการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาของการท่องเที่ยวที่เข้ามาในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนภูเก็ต</p>
ส่วนที่ 4	<p>“ อนาคตคนภูเก็ต “</p> <p>แสดงให้เห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนภูเก็ตในปัจจุบันและอนาคต</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงเรื่องครั้งที่ 1

โครงเรื่อง

" คนภูเก็ต 2544 "

ส่วนที่ 1

" ไข่มุกอันดามัน " เสนอ ความงามทางธรรมชาติและสีสันของการท่องเที่ยวที่เป็นจุดขายให้กับนักท่องเที่ยว

ภาพ

- พระอาทิตย์ขึ้น ท้องฟ้าเป็นสีทอง
- ท้องทะเลสีครามที่โอบล้อมไปด้วยหาดทรายสีทอง ผิวน้ำทะเลสะท้อนกับแสงแดดยามเช้าเป็นประกายระยิบระยับ คลื่นกระทบโขดหินแตกเป็นฟองกระจายเสียงคลื่นกระทบฝั่ง ฟูวิ้งตามหาดทรายและ โขดหิน

ส่วนที่ 2

" การผสมผสานทางวัฒนธรรม " แสดงให้เห็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนภูเก็ตที่ เกิดจากการผสมผสานจากหลายวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันในสังคมของคนหลายชาติพันธุ์ท่ามกลางอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ภาพ

- เรือประมงที่เพิ่งกลับมาจากหาปลาแล่นเข้าสู่ฝั่ง ชาวประมงยกปลาลงจากเรือแล้วเดินเข้ามายังชาวบ้านที่ยืนรอซื้อปลาอยู่ริมหาด เสียงชาวบ้านพูดคุยกับชาวประมงอย่างเป็นกันเอง
- บรรยากาศของตลาดสดยามเช้าที่จอแจไปด้วยผู้คนทั้งไทย จีน อิสลามเดินซื้อของกิน แผงขายของสด ของแห้งวางเรียงรายกันถึงถนนใหญ่ เสียงอื้ออึงของผู้คนในการซื้อขายของกัน บ้างก็เป็นเสียงของการทักทายคนรู้จัก
- ร้านคัมซ่าและร้านโรตี่ ที่อยู่ติดกัน มีคนแน่นทั้งสองร้านซึ่งมีทั้งคนไทย คนจีน อิสลาม นั่งร่วมโต๊ะ พุดคุยกัน
- ดึกแก่ที่มีรูปแบบ ชิโน-โปรตุกีสตลอดแนวของถนนในตัวเมืองที่ถูกต่อเติมด้วยวัสดุสมัยใหม่ ส่วนด้านล่างเป็นร้านค้า
- คนจีนยื่นไหว้เจ้าที่หน้าบ้าน เตรียมตัวไปวัดในวันสารทเดือนสิบ
- บรรยากาศในวัดมีทั้งชาวพุทธไทย , เชื้อจีน , ชาวเลที่มานั่งรอรับทาน
- ชาวเลนำขนมที่ได้จากชาวพุทธกลับบ้าน ไปทำพิธีไหว้ผีตาฝ้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3

“ การรुकข์ของการท่องเที่ยว “ แสดงให้เห็นการพัฒนาของการท่องเที่ยวที่เข้ามา
ในวิถีชีวิตของคนภูเก็ต

ภาพ

- ทิวทัศน์ของหาดป่าตอง
- โรงแรมชั้นหนึ่งที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกพร้อม รวมทั้งสระว่ายน้ำที่ตั้งอยู่
ตามชายฝั่งทะเลเลียบชายหาด
- ฝรั่งเศสนอนอาบแดดใต้ร่มที่ให้เช่าริมหาด บางส่วนเล่นกีฬาทางน้ำ มีหมอนวดแผน
โบราณบริการให้ ถิ่นนักท่องเที่ยว บ้างก็บริการถักผมลูกบิด คนเดินขายไข่ปิ้ง
ทรงเครื่อง และถั่วต้ม
- ชาวประมงนั่งซ่อมอวนอยู่ริมหาด ที่เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยว
- เรือนำเที่ยวจอดอยู่นอกฝั่ง ชาวประมงนำเรือหางยาวรับนักท่องเที่ยวเข้ามาสู่ฝั่ง
- รถตุ๊กๆเข้าคิวรับนักท่องเที่ยว ไปส่งยังสถานที่เที่ยวต่างๆ
- บริษัทนำเที่ยวพานักท่องเที่ยวไปดูการสาธิตกรีดยางของชาวบ้าน พาเที่ยวชมการ
เป็นอยู่ของชาวเลเพื่อถ่ายรูปเป็นที่ระลึก
- การแสดงการทำหม้อแร่แบบดั้งเดิม การรำร่อนแร่ ที่หมู่บ้านไทยที่จัดขึ้นเพื่อ
ให้นักท่องเที่ยวสัมผัสชีวิตของไทย และการแสดงที่โรงแรมจัดขึ้นตามวันสำคัญ
ต่างๆ ด้วยแสงสีเสียงตระการตา
- สัมภาษณ์ประธานกลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตเกี่ยวกับการพัฒนาเมือง
ภูเก็ตรทวิร์จอดแน่นลานจอดรถแหลมพรหมเทพ นักท่องเที่ยวต่างชาติเดิน
ขวักไขว่ บ้างก็เลือกซื้อของที่ระลึกที่ทำจากเปลือกหอยตามร้านค้าที่ตั้งอยู่เป็น
จำนวนมาก
- พระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหมเทพ เรือหางยาวแล่นอยู่ในทะเล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทภาพยนตร์สารคดีเรื่อง คนภูเก็ต 2544

SEQUENCE 1 " ไข่มุกอันดามัน "

SCENE 1 หาดราไวย์ / ภายนอก / กลางวัน

	ภาพ	เสียง
1. ภาพกว้าง	กล้องPANให้เห็นทิวทัศน์ของหาดราไวย์จากมุมของประภาคารกาญจนาภิเษกแหลมพรหมเทพ	- เสียงดนตรีประกอบ
2. ภาพกว้าง	หาดราไวย์ ผิวน้ำสะท้อนกับแสงแดดเป็นประกาย ระยิบระยับ	- เสียงดนตรีประกอบ - เสียงบรรยากาศ
3. ภาพกว้าง	คลื่นซัดเข้าหาฝั่ง	- เสียงบรรยากาศ
4. ภาพปานกลาง	คลื่นกระทบโขดหินแตกเป็นฟองกระจายสีขาว DISSOLVE ข้อความ คนภูเก็ต	(เสียงคลื่น) - 5-14 เป็นเสียงดนตรี
5. ภาพแคบ	ปูหินวิ่งตามโขดหิน	ประกอบแล้วค่อยๆเบา
6. ภาพแคบ	ฝูงปลาตัวเล็กๆว่ายอยู่ที่ซอกหิน	ลงกลายเป็นเสียง
7. ภาพกว้าง	เรือหางยาวจอดเรียงกันเป็นแถวยาว ไคลงไปตามแรงคลื่น	บรรยากาศของตลาดสด
8. ภาพกว้าง	เรือประมงแล่นเข้ามาจอด	
9. ภาพปานกลาง	เด็กเล่นน้ำทะเลที่เรือ	
10. ภาพกว้าง	ชาวเลเดินหาหอยตามแหลม	
11. ภาพปานกลาง	ชาวประมงดับเครื่องยนต์	
12. ภาพกว้าง	ชาวประมงแบกปลาเข้ามาที่จุดซั้งน้ำหนัก	
13. ภาพปานกลาง	กลุ่มชาวบ้านยื่นรอซื้อปลา	
14. ภาพแคบ	มือเลือกซื้อปลาจากในซั้ง	
15. ภาพแคบ	ปลาสดๆ	
16. จาก 15	กล้อง ZOOM OUT เป็นบรรยากาศที่ แผงขาย ปลาในตลาดสด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ภาพ	เสียง
<u>SEQUENCE 2</u>	“ ผสมผสานทางวัฒนธรรม “	
<u>SCENE 2</u>	ตลาดเกษตร / ภายใน / กลางวัน	- 7-11 เสียงบรรยากาศใน
17.ภาพกว้าง	บรรยากาศตลาดสดด้านใน	ตลาดสด และดนตรี
18.ภาพปานกลาง	แผงขายขนมสดเห็นร้านติ่มซำด้านหลัง	ประกอบเบาๆ
19.ภาพกว้าง	ร้านติ่มซำภายในตลาด	
20.ภาพกว้าง	คนเดินเข้ามาหนึ่งที่โต๊ะ คนขายนำติ่มซำมา บริการ	- เสียงพูดคุยกันภาษา ภูเก็ต
21.ภาพปานกลาง	กลุ่มคนนั่งที่โต๊ะติ่มซำ	
<u>SCENE 3</u>	หมู่บ้านวัฒนธรรม / ภายนอก / กลางวัน	
22.ภาพกว้าง	ปูเลียบนั่งกินกาแฟที่ร้านขายของชำ	- ปูเลียบเล่าเกี่ยวกับคน ภูเก็ต
23.ภาพปานกลาง	ปูเลียบเดินตรวจซุ้มต่างๆในหมู่บ้านวัฒนธรรม	
24.ภาพปานกลาง	ปูเลียบนั่งเล่าเกี่ยวกับคนภูเก็ต	
<u>SCENE 4</u>	หมู่บ้านชาวไทยใหม่ / ภายนอก / กลางวัน	
25.ภาพกว้าง	หมู่บ้านชาวไทยใหม่ที่ตั้งอยู่ริมทะเล SUPER “ หมู่บ้านชาวไทยใหม่ “	- เสียงปูเลียบเล่า
26.ภาพปานกลาง	ชาวเลนั่งแกะหอยอยู่ตามใต้ถุนบ้าน	
27.ภาพปานกลาง	ร้านขายเปลือกหอยของชาวเล	
28.ภาพปานกลาง	ชาวเลนั่งซ่อมอวน	
29.ภาพกว้าง	เรือหางยาวจอดเรียงเป็นแถวหน้าหมู่บ้าน	
30.ภาพปานกลาง	หน้าปูเลียบกำลังเล่าเรื่อง	
<u>SCENE 5</u>	ทุ่งนาบ้านดอน / ภายนอก / กลางวัน	
31.ภาพกว้าง	บรรยากาศทุ่งนา	- เสียงปูเลียบเล่า
32.ภาพปานกลาง	ฝูงควายกินหญ้าอยู่ริมน้ำ	
33.ภาพปานกลาง	ชนาของชาวนา	
34.ภาพปานกลาง	หน้าปูเลียบเล่าเรื่องต่อ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>SCENE6</u>	ตึกชิโนโปรตุกีส / ภายนอก/ กลางวัน	เสียง
35.ภาพกว้าง	บรรยากาศในตัวเมืองมองจากเขารัง และบรรยากาศแถวถนนพังงา ตึกรูปทรง ชิโนโปรตุกีสที่ด้านล่างต่อเติมเป็นร้านอาหาร	- เสียงปูเลียบเล่า
36.ภาพกว้าง	บ้านโบราณแบบชิโน เจ้าของบ้านเดินออกมา ไหว้พระหน้าบ้าน	
37.ภาพปานกลาง	เจ้าของบ้านยื่นไหว้ตึกที่เสานหน้าบ้าน	
<u>SCENE 7</u>	บ้านคนลงพระ / ภายใน / กลางวัน	
38.ภาพกว้าง	ภายในบ้านมีคนนั่งรอรักษา	- 38-43 เสียงดนตรี
39.ภาพกว้าง	ช่างทรงใช้ผ้ายันต์คลุมหัวคนไข้เพื่อรักษาโรค	ประกอบเบาๆ
40.ภาพปานกลาง	คนยื่นไหว้พระจีนด้วยความศรัทธา	- เสียงประทัดค่อยๆดังขึ้น
41.ภาพแคบ	มือปักธูปลงบนกระถางธูป	
42.ภาพแคบ	ควันลอยออกจากธูป	
<u>SEQUENCE 3</u>	“ การรुक้าเข้ามาของการท่องเที่ยว ”	
<u>SCENE 8</u>	อ้ามจียตุ่ย / ภายใน / กลางวัน	
43.จาก 42.	ZOOM OUT เป็นกระถางธูป คนยื่นไหว้พระ เป็นจำนวนมาก	
44.ภาพแคบ	ป้ายโฆษณาเชิญชวนเที่ยวงานประเพณีกินเจ ของททท.และป้ายโฆษณาประเพณีกินเจของ บริษัทสินค้าตามต่างๆในจังหวัด	- เสียงดนตรีประกอบ
45.ภาพกว้าง	ชาวต่างชาติลงจากเครื่องบิน	- เสียงดนตรีประกอบ
46.ภาพกว้าง	บรรยากาศโดยรวมของอ้าม	
47.ภาพปานกลาง	คนแต่งชุดขาวเดินเข้าออกประตูอ้ามตลอดเวลา	- เสียงประทัดและเสียง
48.ภาพกว้าง	ขบวนแห่พระไปตามถนนต่างๆ ผ่านถนนพังงา ควันประทัดตลบอบอวลไปทั่วทั้งถนน	กลอง
49.ภาพปานกลาง	ชาวบ้านตั้งโต๊ะไหว้หน้าบ้านรอขบวนแห่พระ	
50.ภาพแคบ	รูปปั้นพระจีนในขบวน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ภาพ	เสียง
51.ภาพแคบ	หน้ารูปปั้นพระจีนในอ้อม	- เสียงประทัดและ
52.ภาพแคบ	ม้าทรงแสดงพิศดาร	เสียงกลองตีเป็น
53.ภาพปานกลาง	หน้านักท่องเที่ยวที่ยืนดู	จังหวะเร็วขึ้นใน
54.ภาพกว้าง	คนกินเจียนไหว้พระในอ้อมด้วยความศรัทธา	ช่วงที่เป็นภาพ
55.ภาพแคบ	ม้าทรงทีมแข่งร่างกายนำหวาดเสียว	สลัดกันแล้วค่อย
56.ภาพปานกลาง	คนเผากระดาษทอง	เบาลง ตั้งแต่
57.ภาพแคบ	หน้ารูปปั้นพระจีน	51-68
58.ภาพแคบ	ม้าทรงแสดงอิทธิฤทธิ์พิศดาร	
59.ภาพกว้าง	คนรับอาหารจากโรงเจ	
60.ภาพปานกลาง	กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ยืนดูชบวนแห่ด้วยความ ตื่นเต้น	
61.ภาพแคบ	ประทัดราวที่จุดอยู่ตามบ้าน	
<u>SCENE 9</u>	สะพานหิน / ภายนอก / กลางคืน	
62.ภาพปานกลาง	ประทัดราวจุดไล่ชบวนแห่ส่งพระ	
63.ภาพกว้าง	ชบวนแห่พระเดินไปตามท้องถนน	
64.ภาพปานกลาง	ร่างทรงในชบวนแห่	
65.ภาพกว้าง	พระจีน (ร่างทรง) หยุดที่ทะเลสะพานหิน	
66.ภาพปานกลาง	พระจีนสวดมนต์ทำพิธี	
67.ภาพแคบ	หน้าพระจีนแห่มองขึ้นฟ้า	
68.ภาพกว้าง	ฟ้าที่มีดมิด	
<u>SCENE 10</u>	ป่าตอง / ภายนอก / กลางคืน	
69.ภาพกว้าง	บรรยากาศของสี่ล้อของแสงสีป่าตอง นัก ท่องเที่ยวเดินขวักไขว่ตามทางเท้า เด็กเดิน ขายดอกกุหลาบ สาวประเภทสองแต่งชุดคา บาเร่ถ่ายรูปกับแขกที่หน้าบาร์	- 69-75 เสียง บรรยากาศและ เสียงเพลงจาก ผับค้อยๆดังขึ้น
70.ภาพกว้าง	บรรยากาศในผับ เด็กเดินในผับ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ภาพ	เสียง
<u>SCENE 11</u>	สวนยาง / ภายนอก / เช้าตรู่	
71.ภาพกว้าง	TAIL กล้งลงมาัยังบรรยากาศสวนยาง	- เสียงเพลงจาก
72.ภาพปานกลาง	คนตัดยางกับลูกเปิดประตูออกไปเก็บน้ำยาง	ขับเบาลงจน
73.ภาพกว้าง	ลูกช่วยพ่อเก็บน้ำยาง	หายไป
74.ภาพปานกลาง	คนตัดยางแบกน้ำยางเดินกลับบ้าน	
75.ภาพแคบ	หน้าคนกรีดยางที่เห็นถึงความเหนื่อยล้า	
76.ภาพกว้าง	เด็กออกจากฝั่บ ซีมอเตอร์ไซค์กลับบ้าน	
<u>SCENE 12</u>	หมู่บ้านวัฒนธรรม / ภายนอก / กลางวัน	
77. ภาพกว้าง	สวนยางพารา	- 77-83 เสียง
78.ภาพกว้าง	บรรยากาศในหมู่บ้านวัฒนธรรม คุณ บัญญัติสาธิตการกรีดยางให้นักท่องเที่ยวดู	คุณบัญญัติ แสดงความคิด
79.ภาพปานกลาง	คุณบัญญัตินั่งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คนภูเก็ทในปัจจุบัน	เห็นเกี่ยวกับคน ภูเก็ทปัจจุบัน
80.ภาพกว้าง	คุณบัญญัติสาธิตการเล่นปลากัด	
<u>SCENE 13</u>	หาดกะตะ / ภายนอก / กลางวัน	
81.ภาพกว้าง	บรรยากาศริมหน้าโรงแรมคลับเมด ฝรั่ง เดินเล่น วายน้ำ	
82.ภาพกว้าง	ชาวบ้านเหวียงแหหาปลาทรายริมหาด นัก ท่องเที่ยวลงเล่นน้ำในบริเวณเดียวกัน	
83.ภาพปานกลาง	ชาวบ้านเหวียงแห เฟรมดำ	
<u>SEQUENCE 4</u>	“ อนาคตคนภูเก็ท “	
<u>SCENE 14</u>	หาดป่าตอง / ภายนอก / กลางวัน	
84.ภาพกว้าง	ทิวทัศน์หาดป่าตองที่เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยว	- 84-95 เสียง
85.ภาพกว้าง	คลื่นซัดขยะมาติดตามชายหาด และริมหาด	ดนตรีประกอบ เศร้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ภาพ	เสียง
86.ภาพปานกลาง	น้ำเสียนที่ปล່อยมาจากโรงแรม	- เสียงดนตรี
87.ภาพกว้าง	โรงแรมตั้งเรียงรายริมหาด มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน	ประกอบ
88.ภาพแคบ	ป้ายที่ดินส่วนบุคคลที่ปักษ์ริมหาด	
89.ภาพปานกลาง	ป้าย LAND FOR SALE ที่ปักตามสวนยางและที่นา	
<u>SCENE 14</u>	พิพิธภัณฑสถานกลาง / ภายใน / กลางวัน	
90.ภาพกว้าง	พิพิธภัณฑสถานกลาง	
91.ภาพกว้าง	อนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรี – ท้าวศรีสุนทร	- เสียงดนตรี
92.ภาพกว้าง	ห้องแสดงวิถีชีวิตของคนภูเก็ต	ประกอบค่อยๆ
93.ภาพปานกลาง	รูปหุ่นขี้ผึ้งคนจีนภูเก็ต กลุ่มคนกลาง	หายไป
94.ภาพปานกลาง	ที่ว่างบนแท่นแสดงหุ่น	
95 ภาพแคบ	ป้ายพิพิธภัณฑสถาน DISSOLVE ข้อความ "กลุ่มคนยุคต่อไปอาจเป็นคุณ" FADE OUT	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทภาพยนตร์สารคดีที่ใช้ในการตัดต่อ

TITLE

	ภาพ	เสียง
1.ภาพกว้าง	พระอาทิตย์ขึ้นกลางทะเล มีเรือใหญ่จอดอยู่	- เสียงดนตรีประกอบ - จางซ้อนชื่อสถาบันและชื่อเรื่อง
2.ภาพปานกลาง	ภาพเก่าชีวิตของคนภูเก็ต	
SEQUENCE 1	" ชีวิตแบบเดิม "	
3.ภาพปานกลาง	ประภาคารลอยในทะเล	- เสียงดนตรีประกอบ
4.ภาพกว้าง	อาหอยวิดน้ำออกจากเรือ	- " เขามีคดี 5 ครั้งเรียกแม่พร
5.ภาพปานกลาง	อาหอยซ่อมเรือ	ตื่นออกเรือ เช็ดเรือ ออกเรือ
6.ภาพปานกลาง	ติดเครื่องเรือออกสู่ลอบหมึก	อย่างนี้แหละนะธรรมชาติ
7.ภาพปานกลาง	อาหอยนั่งให้สัมภาษณ์	ของชาวเล ต้องเป็นอย่างนี้
8.ภาพกว้าง	วิวข้างทางตามคลอง	จำทุกวัน "
9.ภาพกว้าง	อาหอยยื่นถือหางเสือ	- เสียงบรรยายภาค เครื่องยนต์
10.ภาพปานกลาง	อาหอยจอดเรือมาช่วยอาพรคิง ลอบขึ้นจากน้ำ	
11.ภาพปานกลาง	อาหอยและอาพรช่วยกันคิงลอบ	
SEQUENCE 2	" การท่องเที่ยวนำวัฒนธรรมใหม่ "	
12.ภาพแคบ	อาพรหนีปลาหมึกออกจากลอบ	- " การท่องเที่ยว เราอย่าเอาตัว
13.ภาพปานกลาง	อาหอยนั่งให้สัมภาษณ์	อย่างเขา ควรต้อนรับเขา อย่า
14.ภาพกว้าง	คนเดินขายเบียร์ริมหาด	เวอร์ให้ตามเขา "
15.ภาพปานกลาง	คนปีกร่มริมหาดให้นักท่องเที่ยว	
16.ภาพแคบ	อาชีพถักเปีย	
17.ภาพปานกลาง	อาชีพถักเปีย	
18.ภาพปานกลาง	อาหอยนั่งให้สัมภาษณ์	
19.ภาพกว้าง	บรรยากาศริมหาดป่าตอง แพน จากหาดออกทะเล	- เสียงดนตรีประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ภาพ	เสียง
20.ภาพกว้าง	SPEED BOAT แล่นผ่าน	- เสียงคนตรีประกอบ
21.ภาพกว้างมาก	พาราเซล	
22.ภาพแคบ	ร้านค้าที่ป่าตองตอนกลางคืน	
23.ภาพปานกลาง	อาหอยย่นให้สัมภาษณ์	- " ภูเก็ตไม่เหมือนเดิม ต่าง
24.ภาพกว้าง	เครื่องบินลงจอด	ประเทศเข้ามาเยอะ
25.ภาพปานกลาง	นักท่องเที่ยวเดินออกจากประตูผู้โดยสารขาเข้า	วัฒนธรรมของยุโรปต่างกับเรา เราต้องรับให้ได้เพราะมันเป็นแบบนี้ "
26.ภาพแคบ	ตึกหน้านักท่องเที่ยว	
27.ภาพปานกลาง	หน้าอาหอยให้สัมภาษณ์	
28.ภาพกว้าง	ฝรั่งเดินเปลือยอกขึ้นจากทะเล	
29.ภาพปานกลาง	ฝรั่งนอนอ่านหนังสือ	
30.ภาพปานกลาง	ฝรั่งนอนกอดบนหาด	
31.ภาพปานกลาง	กลุ่มฝรั่งยื่นดูขบวนแห่พระจิน	
SEQUENCE 3	" ผลการท่องเที่ยว "	
32.ภาพกว้าง	พระเจ้าคนข้างทางที่ขบวนผ่าน	- เสียงคนตรีประกอบ
33.ภาพกว้างมาก	ขบวนแห่พระจินด้านข้างเห็นตึกชิโนโปรตุกีส	
34.ภาพแคบ	ตึกหน้าคนในขบวนแห่	
35.ภาพแคบ	ตึกหน้าฝรั่งดูประเพณีกินเจ	
36.ภาพกว้าง	พระจินปิดรั้วความที่สี่แยก	
37.ภาพแคบ	หน้าพระจินเลียบบากด้วยสายออกซิเจน	
38.ภาพแคบ	หน้าพระจินเอาขวนแต่ละลิ้น	
39.ภาพปานกลาง	ตึกหน้าคนดูข้างทาง	
40.ภาพกว้าง	ขบวนแห่พระจินผ่านหอนาฬิกา	
41.ภาพกว้าง	บรรยากาศสี่ต้นป่าตองกลางคืน	
42.ภาพแคบ	ป้ายร้านค้า บาร์ เทศที่ป่าตอง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	ภาพ	เสียง
43.ภาพปานกลาง	คนขายดอกไม้ตามบาร์	- เสียงดนตรีประกอบ
44.ภาพกว้าง	ผู้หญิงบาร์ยืนเดินขยับฝรั่ง	
45.ภาพปานกลาง	ก๊วยร้านอาหารกำลังทำอาหาร	
46.ภาพแคบ	ป้ายไฟของบาร์ต่างๆ	
47.ภาพปานกลาง	ผู้หญิงไทยยืนต่อรองกับฝรั่ง	- " ไม่อยากให้อุบัติเป็นพหุยา
48.ภาพปานกลาง	อาหอยอนั่งให้สัมภาษณ์	อีก ขอให้อยู่เหมือนเดิม"

SEQUENCE 4

	" อนาคตภูเกิด "	
49.ภาพกว้าง	อาหอยอนั่งบึงคับเรือ	
50.ภาพแคบ	อาหอยนั่งมองดูทิวที่วางลอบ	- เสียงดนตรีประกอบ
51.ภาพกว้าง	อาหอยบึงคับหางเสือเดี่ยวเรือ	
52.ภาพกว้างมาก	บรรยากาศรอบๆบ้าน เรือเล่น ออกจากบ้าน	
53.ภาพกว้างมาก	เรือ 2 ลำกำลังแล่นออกทะเล	
54.ภาพปานกลาง	อาพรนั่งตักน้ำใส่ถัง	
55.ภาพกว้าง	อาพรเดินแบกน้ำ	
56.ภาพกว้างมาก	อาพรเดินแบกน้ำกลับบ้าน	
57.ภาพปานกลาง	อาพรตักน้ำใส่หม้อหุงข้าว	
58.ภาพกว้าง	อาพรตัด ไม้ฟืน	- " ชีวิตของอาต้องการใช้ชีวิต
59.ภาพปานกลาง	อาหอยนั่งให้สัมภาษณ์	อย่างสงบ แต่บางทีเราก็ต้อง
60.ภาพกว้าง	อาหอยเดินถือปลาขึ้นจากเรือ	ตามความวุ่นวาย "
61.ภาพกว้าง	บรรยากาศภายในบ้าน	- เสียงดนตรีประกอบ
62.ภาพปานกลาง	อาหอยให้สัมภาษณ์	
63.ภาพกว้าง	อาพรเลือกเมล็ดข้าวที่เสียให้ไก่	
64.ภาพกว้าง	อาหอยกวาดขยะ	
65.ภาพปานกลาง	อาหอยทำลอบ	
66.ภาพปานกลาง	บ้านตอนเช้า	
67.ภาพปานกลาง	TAIL จากฟ้าลงมาบ้านตอนเย็น	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 ขั้นตอนเตรียมการถ่ายทำ

หลังจากที่ได้บทเรียบร้อยแล้ว ได้นำมาทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การเลือกตัวผู้นำเสนอ

การเลือกตัวผู้นำเสนอสำคัญมากเพราะบุคคลนี้จะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่เราต้องการเสนอ และมีความรู้ในเรื่องนั้นเป็นอย่างดีอีกด้วยเพื่อที่จะถ่ายทอดเรื่องเหล่านั้นให้ผู้ชมเข้าใจ ดังนั้นในเรื่องได้เลือกอาหอยขาวประมง ซึ่งผู้ที่ถ่ายทอดชีวิตของตัวเองเป็นผู้เล่าเรื่องและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูเก็จ ซึ่งเขาเป็นคนท้องถิ่นภูเก็ต

การเลือกสถานที่ถ่ายทำ

สถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องนี้เน้นถ่ายด้วยความสวยงามและถ่ายจากสถานที่เกิดเหตุการณ์จริงตามบทภาพยนตร์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำ

1. กล้อง Digital Mini DV 2 ตัว
2. ม้วนเทป Mini DV
3. ขาตั้งกล้อง
4. แบตเตอรี่
5. เครื่องบันทึกเสียง
6. ถุงทราย

การกำหนดตารางการถ่ายทำและการทำ SCRIPT BREAKDOWN SHEET

เมื่อบทภาพยนตร์เสร็จเรียบร้อยแล้วก็นำมาแยกให้เห็นรายละเอียดเพื่อเป็นคิวในการถ่ายทำ และเป็นแนวทางกำหนดขอบเขต , ตั้งจุดประสงค์ที่จะถ่ายทำ และเตรียมการถ่ายทำภาพยนตร์

จัดทำกำหนดการถ่ายทำเพื่อให้ทราบว่าถ่ายในวันใด ช่วงไหน แล้วลงพื้นที่สำรวจสถานที่ถ่ายทำอีกครั้งเพื่อทดสอบแสงและมุมกล้อง เพื่อสร้างอารมณ์ของภาพตามที่ต้องการ

เมื่อเรากำหนดตารางการถ่ายทำเรียบร้อยแล้วโทรบอกรายละเอียดวัน เวลา ที่เราจะถ่ายให้กับเจ้าของเรือให้ทราบ เพื่อที่จะเตรียมความพร้อมก่อนถ่ายจริง

การกำหนดมุกกล้องและขนาดภาพ

เมื่อเราได้บทภาพยนตร์สารคดีออกมาเรียบร้อยแล้ว เราก็จะเห็นภาพคร่าวๆ โดยรวมว่า มุกกล้องและขนาดภาพที่เราจะถ่ายทำนั้นเป็นเช่นไร ในตอนแรกเรากำหนดให้เป็นมุกกล้องอิสระ ตามตัวละครไปเรื่อย ๆ ตามกิจกรรมที่เขาทำอยู่ และตั้งกล้องในลักษณะที่นิ่งด้วย สำหรับการถ่ายเราควรที่จะถ่ายภาพหลาย ๆ ขนาดเพื่อประโยชน์ในการตัดต่อ โดยถ่ายภาพกว้างไว้เพื่อให้เห็นสถานที่เกิดเหตุการณ์ แล้วจึงถ่ายเก็บขนาดภาพที่เล็กลงในที่เดียวกัน ใช้เลือกในการตัดต่อ

4.6 ขั้นตอนการถ่ายทำ

หลังจากที่กำหนดการถ่ายทำแล้ว ผู้กำกับต้องเตรียมพร้อมที่จะถ่ายทำในเรื่องภูเก็ทได้ กำหนดการถ่ายทำเป็นช่วงเวลาคือ

ช่วงแรก เป็นการถ่ายทำตามบทที่เราได้กำหนดไว้ ถ่ายในช่วงของการนำเสนอความสวยงามของภูเก็ท แต่เจอปัญหาเป็นหน้ามรสุม ฝนตก ทำให้ภาพที่ถ่ายทำออกมาไม่ดี จึงเก็บส่วนนี้ไว้ถ่ายแก้ในช่วงเดือนธันวาคม และถ่ายเหตุการณ์ที่ป่าตอง สถานที่ท่องเที่ยวของคนนั้น

ช่วงสอง ในเดือนตุลาคมถ่ายประเพณีกินผักของคนภูเก็ท ข้าพเจ้าต้องลงพื้นที่เพื่อศึกษาก่อนอีกครั้งว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นที่ไหน ขบวนแห่พระจะเดินทางผ่านช่วงไหนของภูเก็ทเพื่อความแน่ใจ เมื่อถึงวันงานข้าพเจ้าต้องไปถึงสถานที่นั้นก่อนที่พิธีจะเริ่มขึ้น โดยเราต้องยึดประเด็นที่เราตั้งการจะถ่ายทอดไว้ในใจ เพราะเมื่อถึงตอนถ่าย เราไม่สามารถบอกให้เขาทำอย่างนั้นได้อีกครั้งและขบวนแห่จะผ่านไปอย่างรวดเร็ว ถ้าเราไม่มีประเด็นของเรื่องภาพที่เราต้องการเสนอจะทำให้ถ่ายมาเป็นเพียงการบันทึกเหตุการณ์เท่านั้นในการถ่ายทำครั้งนี้ได้ใช้กล้อง 2 ตัว เพื่อให้ได้ภาพหลายมุม

ช่วงสุดท้าย ในเดือนธันวาคม เป็นช่วงถ่ายทำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ท เป็นการถ่ายทำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามชายหาด กิจกรรมของอาชีพที่เปลี่ยนจากอาชีพเดิมของคนภูเก็ท และถ่ายทำในส่วนของชีวิตของชาวประมงที่เลือกมาใช้ใจการค้าเนินเรื่อง พร้อมทั้งถ่ายทำในช่วงสัมภาษณ์ และในการถ่ายทำช่วงสุดท้ายนี้เพื่อเก็บรายละเอียดที่เราได้ตกลงไปเพิ่มขนาดภาพให้มากขึ้น ถ่ายภาพขนาดแคบในการแสดงสีหน้าของคนให้เหตุการณ์เพิ่ม ซึ่งนำมาใช้ในการตัดต่อไป

4.7 ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ถ่ายทำไม่ได้ตามบทภาพยนตร์ที่เขียนไว้ในใจความสำคัญ ภาพที่ต้องการขาดหายไป เช่น ภาพที่เด็กออกจากเขต กลับบ้านเด็กช่วยพ่อแม่กรีดยาง ทำให้ต้องปรับบทเพื่อตัดต่อ โดยยังคงยึดประเด็นและเนื้อหาให้ใกล้เคียงกับบทภาพยนตร์เดิมที่ไว้ในการถ่ายทำ ในการตัดต่อครั้งแรกเป็นการตัดต่อหยาบ เพื่อดูการดำเนินเรื่อง ซึ่งพบว่าต้องถ่ายทำเพิ่มแล้วนำมาใส่เข้าไปให้สมบูรณ์มากขึ้น

การตัดต่อในเรื่องคนภูเก็ต ครั้งสุดท้าย เป็นการนำภาพซ็อตและฉากมาเรียงต่อกัน โดยดูทิศทางกล้องเคลื่อนกล้องรับ โดยตัดภาพให้เหมือนการเปรียบเทียบเหตุการณ์ของชีวิตชาวประมงกับการท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ที่เข้ามาพร้อมกับ และใช้ภาพชาวประมง เข้ามาในบางช่วง การสัมภาษณ์

ก่อนการตัดต่อ ข้าพเจ้าได้นำการตัดต่ออย่างหยาบมานั่งดูอีกครั้ง เพื่อดูจังหวะของภาพ เพื่อไม่ให้เรื่องออกมาอืด ไม่น่าสนใจเหมือนการเล่าเรื่องครั้งแรก เทคนิคในการตัดต่อในเรื่องนี้ใช้ไม่มากส่วนมากจะใช้การตัดภาพ (cut) และจางซ้อน (dissolve)

เมื่อเราถ่ายทำในช่วงแรกและช่วงที่สองแล้วนำมาตัดต่ออย่างหยาบเพื่อดูการเล่าเรื่องทำให้ข้าพเจ้าทราบว่า เล่าเรื่องไม่ได้ตามที่ต้องการจึงเพิ่มการถ่ายทำการสัมภาษณ์เข้ามาเพื่อเป็นส่วนที่เล่าเรื่อง ในบางครั้งของการถ่ายทำ เหตุการณ์ที่เราไม่ได้คาดคิดอาจจะเกิดขึ้นได้ จะทำให้เราไขว้เขวออกนอกประเด็นที่ตั้งไว้ และภาพบางภาพที่เราคิดจะถ่ายทำให้ออกมาเป็นอย่างนี้ก็ถ่ายทำไม่ได้ จึงต้องปรับบทให้ทันต่อเวลาแต่ก็ยึดประเด็นและเนื้อหาที่เรานำเสนอเอาไว้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

การใส่เสียงในภาพยนตร์เรื่องนี้ ในครั้งแรกได้เลือกใช้เสียงให้การสัมภาษณ์, เสียงดนตรีประกอบ และเสียงบรรยากาศ เป็นตัวเล่าเรื่อง สร้างอารมณ์ให้กับคนดูตามจังหวะเพลงด้วย แต่ผลที่ออกมาดูไม่ค่อยเข้าใจ เป็นเหมือนสารคดีท่องเที่ยวภูเก็ตมากกว่าเลยต้องปรับใช้เสียงสัมภาษณ์เป็นตัวดำเนินเรื่องทั้งหมด โดยใส่ดนตรีประกอบเข้ามาในบางช่วง และตัดเสียงบรรยากาศลงให้เบาที่สุด เพลงที่ใช้เป็นทำนองเกี่ยวกับทะเลที่เลือกมาเป็นเพลงที่มีจังหวะที่แตกต่างกัน 3 ช่วง แล้วนำมาใส่ในช่วงการเล่าเรื่องทีออกไปตามเนื้อเรื่องที่พูดถึง ดังนี้ เริ่มแรกใช้เพลงที่มีทำนองฟังสบายๆ เพื่อประกอบช่วงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของชาวประมง ส่วนที่สองใช้เพลงที่มีทำนองจังหวะค่อนข้างเร็วขึ้นเพื่อแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเข้ามา ส่วนสุดท้ายเป็นช่วงที่ใช้เพลงสบายมือกับช่วงแรกซึ่งเนื้อหาพูดถึงอนาคตของคนภูเก็ต การใส่เสียงจะเป็นลักษณะการใช้ voice over ประกอบภาพโดยใส่เสียงที่ให้สัมภาษณ์เข้าไปก่อน แล้วจึงตัดภาพตามเข้าไปที่หลัง เมื่อตัดต่อใส่เสียงเรียบร้อยเป็นชิ้นงานสำเร็จ เป็นภาพยนตร์สารคดีระบบเบต้าแคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปปัญหาในการทำโครงการและข้อเสนอแนะ

ในการทำสารคดี เป็นการทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจของเราอย่างเต็มที่ ถ้าเราไม่รักที่จะทำก็ จะทำไม่ได้ เพราะเราต้องสนใจที่จะศึกษาข้อมูลตามข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้วนำมาถ่ายทอดให้คนอื่นได้รับ รู้ตามประเด็นที่เราต้องการจะบอก เมื่อชิ้นงานสำเร็จออกมาแม้จะไม่ได้ผลตามที่เรที่ตั้งไว้ทั้งหมด อัน เนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากข้อผิดพลาดของตัวผู้กำกับเอง และจากปัจจัยภายนอกที่เราไม่คาดคิด มาก่อนซึ่งสรุปปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ปัญหาขั้นตอนในการเลือกหัวข้อโครงการ

1. มีเรื่องที่อยู่จะทำในหลายเรื่อง ตัดสินใจไม่ได้
2. เรื่องที่ตั้งใจจะทำในครั้งแรกไม่ได้ทำ ทำให้หมดความมุ่งมั่นลงไป

ข้อเสนอแนะ

1. ในการเลือกหัวข้อในการทำเราควรที่ตั้งใจ ชอบที่จะทำในเรื่องที่จะทำจริง ๆ เพราะเราต้องอยู่กับสิ่งนั้นเป็นระยะเวลานาน
2. เรื่องที่จะทำเราควรเป็นเรื่องที่เราอยากค้นคว้าและมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นด้วย แต่ยังไม่ลึกซึ้งพอ แล้วเรามีความรู้ลึกซึ้งอยากที่จะศึกษาต่อ จะทำให้เราเกิดความ รู้สึกสนุกกับงานมาก

2. ปัญหาขั้นตอนการหาข้อมูล

1. ข้อมูลภาพยนตร์สารคดีแนวทางหรือรูปแบบของภาพยนตร์สารคดีมีให้ศึกษาและ ทำความเข้าใจน้อยมาก โดยทั่วไปแล้วมักจะทำให้เข้าใจสับสนระหว่างภาพยนตร์ สารคดีกับสารคดีโทรทัศน์ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร
2. ข้อมูลที่มีอยู่ทั้งทางภาคเอกสารและวิดีโอเกี่ยวกับภูเก็ตจะเป็นในแนวทางท่องเที่ยว ทั่วทั้งหมดทำให้ได้ข้อมูลเพียงผิวเผิน
3. เนื่องจากผู้กำกับเองยังมีประเด็นและแนวทางในการนำเสนอที่ยังไม่ชัดเจน จึงทำ ให้หาข้อมูลได้แต่เพียงกว้าง ๆ เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การลงพื้นที่หาข้อมูลมีเงื่อนไขของเวลาในการเดินทางที่ยาวนานทำให้ลงพื้นที่ได้ไม่นาน

3. ปัญหาในการเขียนบท

1. มีข้อมูลกว้าง ๆ เท่านั้นบวกกับความไม่ชัดเจนและแนวทางในการเล่าเรื่องทำให้เขียนบทออกมาเป็นเหมือนภาพนิ่ง
2. วิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ไม่ลึกซึ้ง
3. เขียนบทออกมาไม่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรที่จะศึกษาวิธีการเขียนบทภาพยนตร์สารคดีให้ดีก่อนลงมือเขียน
2. การเขียนบทภาพยนตร์สารคดีเป็นการเขียนจากภาพที่เราเห็นมาแล้ววิเคราะห์แล้วเลือกมาถ่ายทอดให้คนอื่นได้
3. การเขียนบทเป็นเพียง โครงเรื่องทั้งหมดที่ทำให้เรามองงานชิ้นสำเร็จออกมาว่าเป็นในแนวทางใด เราจึงไม่ควรยึดติดกับมันให้มากเกินไป

4. ปัญหาในการถ่ายทำ

1. ในช่วงการถ่ายทำอากาศไม่อำนวยเป็นช่วงที่มรสุมเข้าทำให้อากาศที่ภูเก็ตไม่แน่นอน ท้องปิดไม่มีแดด ทำให้ภาพที่ออกมาไม่สดใส ทำให้ทำงานไม่ได้เท่าที่วางไว้
2. ระยะทางการเดินทางไปถ่ายทำใช้เวลานานทำให้เสียเวลาช่วงนี้ไป ระยะเวลาในการถ่ายทำมีจำกัด
3. การถ่ายทำภาพชีวิตกลางคืนแหล่งที่เที่ยวยราตรี ต้องเสี่ยงกับผู้ที่มีอิทธิพลไม่ให้ถ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนเข้าไปถ่ายทำ ควรนัดหมายและเข้าไปในพื้นที่บ่อย ๆ
2. ตรวจสอบอุปกรณ์ในการถ่ายทำทั้งหมดให้อยู่สภาพพร้อมใช้ทุกวัน
3. ในการถ่ายควรที่จะมีการวางแผนสำรองเพื่อไว้สำหรับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น
4. ผู้กำกับจะต้องมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมที่จะทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5 ปัญหาในการตัดต่อ

1. ถ่าย footage มากเกินไปจนทำให้เสียเวลาในการเทปเพื่อตัดต่อ
2. เสียงสัมภาษณ์ที่ใช้เครื่องอัดได้ยินไม่ชัดเจน จึงต้องอัดพร้อมกับทั้งภาพและเสียงด้วยกล้องวิดีโอ

ข้อเสนอแนะ

1. หลังจากการถ่ายทำแต่ละวัน นำ footage มาจด time code เพื่อใช้ในการเลือก
ลงตัดต่อ
2. เลือกเครื่องบันทึกเสียงที่มีคุณภาพดี ๆ เพื่องานออกมาจะได้ไม่มีปัญหา

ภาพยนตร์สารคดี เป็นงานที่นำเสนอข้อเท็จจริงที่มีอยู่ให้เห็นในใจและ สามารถทำให้ผู้ชมมีอารมณ์และความรู้สึกร่วมกับสิ่งที่เราต้องการนำเสนอตามประเด็นที่ถูกกำหนดขึ้น ในทุกขั้นตอนการทำต้องอาศัยความพร้อมและความมุ่งมั่นของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับ การกำหนดประเด็นที่ชัดเจน การเตรียมงานและประสานงานการถ่ายทำ ล้วนเป็นสิ่งสำคัญมากที่ทุกอย่างต้องพร้อม ผู้กำกับจะต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่ออกนอกประเด็นที่ตั้งไว้

แม้ชิ้นงานที่สำเร็จออกมาจะไม่ได้ตามที่ตั้งใจไว้ตั้งแต่แรก แต่ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในงานชิ้นนี้ เพราะสารคดีชิ้นนี้สอนให้รู้ถึงหลักการการทำงานที่มีระบบด้วยความรอบคอบกล้าตัดสินใจ รู้แนวทางการทำงานในอนาคตต่อไป

บรรณานุกรม

1. บรรจง โกศัลวัฒน์, ภาพยนตร์สารคดี (กรุงเทพมหานคร คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), หน้า 3 – 26
2. พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์, การผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง (กรุงเทพมหานคร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช), หน้า 26 – 27.
3. พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์, การผลิตภาพยนตร์ชั้นสูง (กรุงเทพมหานคร สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช), หน้า 27
4. สุรพล เกียรติวัฒนา และ พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์ “ประเภทของภาพยนตร์” การสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8 –10 คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2530) หน้า 804 – 901
5. สุรพล เกียรติวัฒนา และ พรสิทธิ์ พัฒนนานุรักษ์ “ประเภทของภาพยนตร์” การสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 8 –10 คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการสร้างสรรค์และผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2530) หน้า 901 – 904
6. STEVEND KATZ , Film directing Cinematic motion a workshop for staging scenes,1881
7. www.letsgothailand.com
8. www.phuket.com
9. www.tat.or.th
10. www.thaifind.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ตัวอย่างเอกสารการถ่ายทำ

BREAKDOWN SHEET			DAY	NIGHT
TITLE : คนภูเก็ต 2544			EXT.	SHEET : 9
LOCATION : ตัวเมือง และสะพานหิน			INT.	
SCENE	SHOT	PAGE	DESCRIPTION	
8	48-49-50	3-4	ถนนพังงา ขบวนแห่	
8	52-53-54/58/60/61	3-4	หน้าธนาคารนครหลวงไทย ขบวนแห่พระเห็นหอ นาฬิกาด้านหลัง	
9	62-63-64-65-66-67-68	4	ถนนสายไปสะพานหิน ริมหาดสะพานหินผ่าน กระเชอดักแร่	
MAINCAST		EXTRAS	ATMOSPHERRE	STUNTS
ขบวนแห่ร่างทรงและชาวบ้าน				
PROPS			SPECIAL EQUIPMENT	SPECIAL EFFECT
ASSISTANT DIRECTER				

ก. ตัวอย่าง SCRIPT BREAKDOWN SHEET

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SHOOTING REPORT

PROJECT: Thesis

LOCATION: หาดราไวย์

PAGE: 1

TITLE: คนภูเก็ต 2544

DATE: 10/10/44

ROLL: 1

NO.	SHOT	DESCRIPTION	OK.	TIMECODE		REMARK
1	LS.	เรือประมงกลับจากหาปลา ทยอยเข้ามาจอดริมหาด	-	00:00:16	00:17:17	-
2	MS.	เรือประมงเข้ามาจอดกลับ จากหาปลา	/	00:17:17	00:41:19	-
3	MLS.	ชาวประมงแกะปลาออก จากอวน	-	01:33:03	01:40:01	-
4	MS.	ชาวประมงโยนปลาลงใน เข่ง	-	01:40:10	01:49:07	-
5	MS.	ชาวประมงแกะปลาออก จากอวนคนเดียวบนเรือ กล้องแพนมาคนที่มือและ ปลาติดอยู่ที่อวน	/	02:47:21	03:07:17	-
6	LS.	เรือหางยาวพนักท่องเที่ยวนั่ง ไปเกาะ เรือวิ่งออกนอก เฟรม	/	07:22:18	07:38:03	Static
7	LS.	เรือหางยาวออกไปตกปลา (ลีฟ้า)	-	07:44:15	08:02:12	Static
8	MS.	เรือหางยาวไปตกปลามีคน ในเรือ 3 คน	-	08:02:12	08:17:03	Static
9	MLS.	ลุงยกหางเรือขึ้นจากน้ำ	-	08:29:24	08:43:03	static
10	LS.	เรือวิ่งออกทะเล	-	08:43:03	09:13:16	แพนตาม

ข. ตัวอย่าง SHOOTING REPORT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PRODUCTION PLANER

เดือน ตุลาคม

วันที่	งาน	วันที่	งาน
1	* เดินทางกลับภูเก็ต	23	
2		24	
3		25	
4	เข้า-ถ่ายตลาดสด	26	
5	ถ่ายสนามบิน	27	
6		28	
7		29	
8		30	
9	ป่าตองกลางคืน	31	
10			
11	เดินทางกลับกทม.		
12	เช็ค Footage		
13			
14			
15	***ส่ง Screen test ***		
16	กลับภูเก็ต		
17			
18	ถ่ายขบวนแห่อำมสบ้า		
19			
20	ถ่ายขบวนแห่อำมสามกอง		
21	ตัดต่องาน		
22	***ส่งงาน***		

ก. ตัวอย่าง PRODUCTION PLANER

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพตัวอย่างจากชิ้นงานสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้ง

ญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

นางสาวชื่นชนก ้วยวุฒิ เกิดวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2523 ภูมิลำเนาเดิม จังหวัดภูเก็ต สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต และเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชานิเทศศิลป์ สาขาภาพยนตร์และวิดีโอ ในระหว่างศึกษาอยู่ได้มีโอกาสช่วยในการถ่ายทำสารคดีของมหาวิทยาลัย ก่อนเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีความตั้งใจที่จะศึกษาในด้านกระบวนการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี เมื่อมีโอกาสได้ทำศิลปนิพนธ์จึงทำการศึกษาค้นคว้าด้านการกำกับภาพยนตร์สารคดี ในหัวข้อเรื่อง คนภูเก็ต 2544

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้